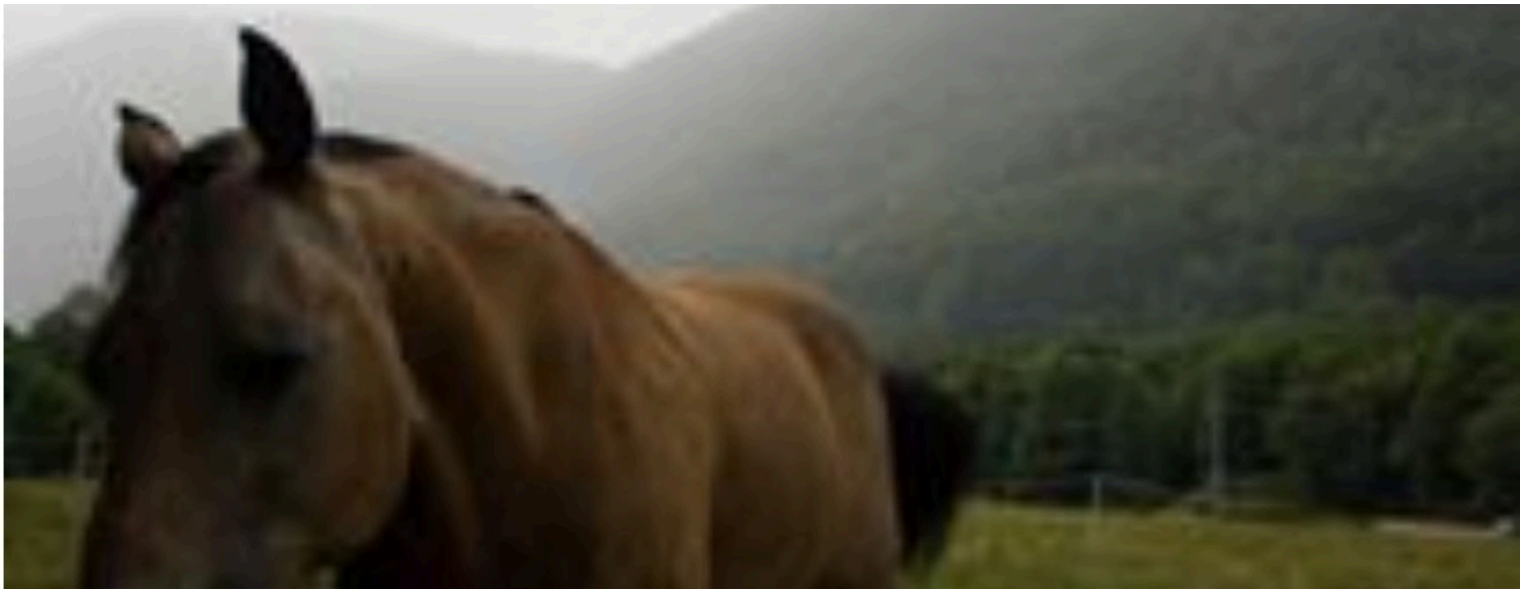
2021 - 2025

MURÁŇ

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

E-PRO
OBCE-EPRO.SK

OBSAH

1. ÚVOD **6**

1.1. Charakteristika dokumentu 7

1.2. Hodnotenie predchádzajúceho PHRSR 9

1.3. Zapojenie verejnosti 10

2. ANALYTICKÁ ČASŤ **13**

2.1. Charakteristika územia 14

2.2. História 14

2.3. Poslanie dokumentu 15

2.4. Socioekonomická analýza 15

2.4.2. Rozvojový potenciál 15

2.4.3. Demografické ukazovatele 16

2.4.4. Hospodárstvo a ekonomika 21

2.4.5. Finančná situácia 22

2.4.6. Podnikateľské a nepodnikateľské subjekty 22

2.4.7. Občianska vybavenosť 22

2.4.8. Bývanie 23

2.4.9. Školstvo 23

2.4.10. Zdravotníctvo a sociálne služby 23

2.4.11. Šport a rekreácia 24

2.4.12. Kultúra 24

2.4.13. Cestovný ruch a infraštruktúra pre turistov 24

2.4.14. Medzinárodný kontext a partnerstvá 25

2.4.15. Zhrnutie socioekonomickej analýzy 25

2.5. Územno-technická analýza 26

2.5.2. Rozvojové osi 26

2.5.3. Dopravná infraštruktúra 27

2.5.4. Technická infraštruktúra 29
2.5.5. Limity využitia územia 32
2.5.6. Zhrnutie územno-technickej analýzy 32
2.6. Prírodno-environmentálna analýza 33
2.6.2. Ovzdušie 33
2.6.3. Vodné toky a plochy 35
2.6.4. Pôda 35
2.6.5. Hluk 36
2.6.6. Žiarenie 36
2.6.7. Odpadové hospodárstvo 37
2.6.8. Zeleň 37
2.6.9. Reliéf 38
2.6.10. Geomorfologické členenie 39
2.6.11. Geologické podložie 40
2.6.12. Klimatické podmienky 41
2.6.13. Rastlinstvo 41
2.6.14. Živočíšstvo 42
2.6.15. Životné prostredie 42
2.6.16. Ochrana prírody a krajiny 43
2.6.17. Limity využitia územia a potenciálne rozvojové plochy 45
2.6.18. Zhrnutie prírodno-environmentálnej analýzy 45
2.7. Zhodnotenie prieskumov verejnej mienky 46
2.8. SWOT analýza 46
2.9. Matica vzájomných väzieb SWOT analýzy 49

3. STRATEGICKÁ ČASŤ 52
3.1. Opis rozvojovej stratégie 53

4. PROGRAMOVÁ ČASŤ 56

5. REALIZAČNÁ ČASŤ 76

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie 77

5.2. Monitorovanie a hodnotenie 83

6. FINANČNÁ ČASŤ 88

7. ZÁVER 90

7.1. Zhrnutie dosiahnutých výsledkov 91

PRÍHOVOR

Vážení obyvatelia, návštevníci a priaznivci našej obce!

Predkladáme Vám Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) Muráň na roky 2021– 2025. Tento strategický dokument a územno-plánovacia dokumentácia predstavujú dva najzákladnejšie a najdôležitejšie strategické a plánovacie dokumenty na úrovni každej jednej samosprávy v Slovenskej republike. Ich schválením v obecnom zastupiteľstve sa stávajú záväznými nástrojmi strategického, plánovitého a systémového riadenia rozvoja našej obce.

Predkladaný dokument je základným strednodobým plánovacím dokumentom podpory regionálneho rozvoja a regionálnej politiky na lokálnej úrovni. Priamo nadväzuje na strategické a programové dokumenty na vyššej regionálnej a najvyššej národnej úrovni. Dokument rešpektuje lokálne špecifiká územia a práve z ich analýzy stanovuje rozvojové opatrenia a aktivity, ktorých schválením sa obec zaväzuje k ich plneniu.

ZÁKLADNÉ ÚDAJE

FORMULÁR Č. Ú 7 - TITULNÁ STRANA DOKUMENTU PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Muráň na roky 2021 - 2025
Územné vymedzenie:	Banskobystrický kraj , obec Muráň
Územný plán obce / VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	platný na roky 2021 - 2025
Verzia:	2.0
Publikovaný verejne:	deň / mesiac / rok

DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

Základné identifikačné údaje	
Názov obce	Muráň
Kraj	Banskobystrický kraj
Okres	Revúca
Rozloha katastrálneho územia	10 315 ha
Starosta obce	Ing. Roman Goldschmidt
Kontaktné informácie	
Tel. č.	Obecný úrad: 058 / 4881029
	Mobil: 0905 527 420
E-mail	starosta@muran.sk
Webová stránka obce	www.muran.sk

ÚVOD

Úvodná časť obsahuje základné informácie o programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Je tu možné nájsť informácie zo zákona, štruktúru dokumentu a taktiež hodnotenie predchádzajúceho dokumentu.

1.1 CHARAKTERISTIKA DOKUMENTU

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je základný strednodobý programový dokument podpory regionálneho rozvoja pre jednotlivé obce. Je vypracovaný na základe zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a metodikou a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

FORMULÁR Č. Ú 1 – ZÁMER SPRACOVANIA PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Muráň
Forma spracovania	Spracovanie prostredníctvom webovej aplikácie E-PRO
Riadenie procesu spracovania	Ing. Roman Goldschmidt, starosta obce Muráň
Obdobie spracovania	09/2020 - 03/2021
Financovanie spracovania	Financovanie z interných zdrojov - rozpočet obce.

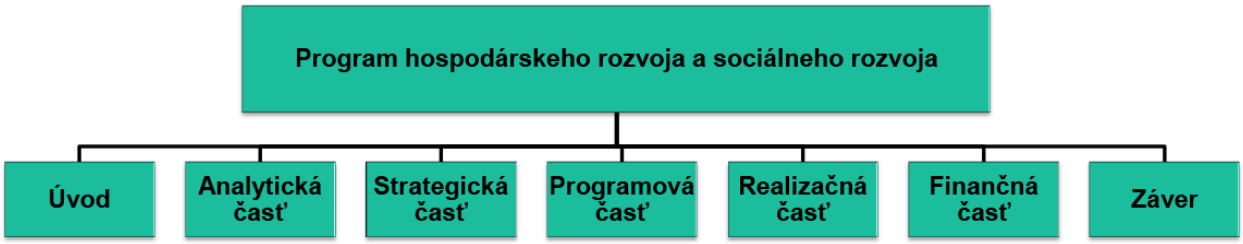
Vypracovanie PHRSR je dôležité pre dosiahnutie využitia strategického plánovania na území obce, lepšiu implementáciu rozvojových aktivít a zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnych operačných programov. V prípade tvorby tohto programového dokumentu je dôležitá participácia verejnosti v procese tvorby PHRSR, čím sa zabezpečí spätná väzba a dosiahne sa konsenzu. Participovaním obyvateľov a záujmových skupín sa dosiahne vhodná implementácia rozvojových aktivít, ktoré podporia všeobecnú atraktivitu územia obce. Pri stanovovaní cieľov a rozvojových aktivít je nutné prihliadať na ciele a priority dokumentu Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Základné princípy tvorby programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja:

- Založenie na kvalitných a overených dátach

- Komplexná analýza v troch kľúčových oblastiach (socioekonomická, územno-technická a prírodno-environmentálna)
- Participovanie verejnosti v procese tvorby PHRSR
- Vytvorenie partnerstva hlavných aktérov územia
- Vyjadrenie vízie a cieľov v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch obce

Základná štruktúra programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

Podľa zákona NR SR č. 539/2008 je PHRSR definovaný ako:

(1) Strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

(2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

(3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, vytvorený v rámci partnerstva, pozostáva z:

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifík,

určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky, s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít potrebných na zabezpečenie realizácie PHRSR,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčných plánov,

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHRSR.

(4) Aktualizácia PHRSR sa vypracúva podľa potreby.

(5) PHRSR a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

(6) Schválenie PHRSR a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4, ods. 2

FORMULÁR Č. PP 1 - ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Oblasť dát / téma	Zdroje údajov
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR)	2020 - 2030	národná	regionálny rozvoj	http://www.mpsr.sk/mvrrfiles/003994a.pdf

1.2 HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Plánované aktivity PHRSR 2014-2020, ktoré sa podarilo zrealizovať:

Číslo	Názov aktivity	Rok	Náklady
1.4.4.	Komunitné centrum – podpora komunitného centra	2015	
2.4.3.	Využitie kultúrnych tradícií v obci Muráň (buchty)	2018-2019	70 000 €
3.1.1.	Zefektívnenie činnosti čistiarne odpadových vôd	2015	115 000 €

Plánované aktivity PHRSR 2014-2020, ktoré sa začali zrealizovať, ale ešte neukončili:

Číslo	Názov aktivity	Rok	Náklady
1.1.1.	Domov dôchodcov - Zvýšenie kvality starostlivosti o dôchodcov v obci Muráň	2018-2019	
1.3.1.	Podpora technického dobudovania a vybavenia materskej školy a základnej školy	2015	
1.4.1.	Využitie nových foriem sociálnych inovácií pri zachovaní kultúrnej pamiatky Muránsky hrad	2017-2020	100 000 €
1.4.3.	Zóna oddychu: Obnova tenisového kurtu a vybudovanie lanovej dráhy	2017-2018	
2.2.1.	Obnova a rekonštrukcia miestnych komunikácii	2017-2020	
2.4.1.	Muránsky hrad - Podpora zachovania kultúrnej pamiatky	2015	1 000 000 €
2.5.2.	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce	2019-2020	12 500 €
2.5.4.	Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie	2020	8 000 €
3.2.1.	Rozšírenie existujúceho separovaného zberu odpadov a úprava zložiek komunálnych odpadov v obci	2019-2020	75 000 €
3.3.2.	Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov a zmena palivovej základne	2015-2016	250 000 €

Plánované aktivity PHRSR 2014-2020, ktoré sa nezačali realizovať:

Číslo	Názov aktivity	Rok	Náklady
1.4.2.	Zóna oddychu: Revitalizácia verejných priestorov, WC a zastrešeného pódia	2019	300 000 €
1.5.1.	Zriadenie terénnych sociálnych služieb a sociálnej práce v teréne	2019-2020	21 500 €
2.4.2.	Podpora rozvoja cestovného ruchu na území obce (cykloturistika)	2016	12 000 €
3.3.1.	Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)	2015-2016	150 000 €

1.3 ZAPOJENIE VEREJNOSTI

FORMULÁR Č. Ú 3 – METÓDY ZAPOJENIA VEREJNOSTI DO PRÍPRAVY

PHRSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms; sociálne siete			
Účasť na miestnych aktivitách a podujatiach			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači			
Tlačové konferencie			
Stretnutia	X	X	X
Vystúpenia v obecnom rozhlase/televízii			
Návštevy lokalít (podobných obcí)			
Verejné stretnutia			
Návšteva v dotknutom území			
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	X	X	X
Prieskumy verejnej mienky	X	X	X
Poradné skupiny			
Iné aktivity			

FORMULÁR Č. A 3 – PLÁNOVACÍ FORMULÁR PRIESKUMU

Dôležité otázky	Zdôvodnenie	Poznámky
Prečo je potrebné získať informácie prostredníctvom prieskumu?	Je ideálnym nástrojom na získanie verejnej mienky obyvateľov.	Zdôvodnenie, náčrt a spôsob prieskumu, očakávané výsledky.

Dôležité otázky	Zdôvodnenie	Poznámky
Čo je jeho cieľom?	Získanie čo najväčšieho počtu názorov všetkých záujmových skupín obyvateľov.	Definovanie záujmov obyvateľov, kľúčové oblasti prieskumu.
Akým spôsobom sa bude realizovať?	Vybraný typ prieskumu on-line prieskum verejnej mienky obyvateľov bol vybraný na základe finančnej nenáročnosti a možnosti oslovenia veľkého počtu respondentov.	Výber typu prieskumu (náhodný), druh prieskumu (dotazník)
Aké budú finančné nároky?	Najväčšie odhadované náklady budú použité na zhotovenie materiálov kvalitného on-line prieskumu a jeho vyhodnotenia – táto úloha bude zverená vybranej spoločnosti.	Suma za prieskum je zahrnutá do ceny licencie E-PRO, bol vykonávaný externou spoločnosťou.
Aké budú časové nároky?	Prieskum sa bude realizovať min. počas obdobia 3 mesiacov, aby mohla byť oslovená čo najväčšia skupina respondentov.	Časový harmonogram 12/ 2020 - 2/2021
Kto bude zodpovedný za realizáciu prieskumu?	Hlavný koordinátor prieskumu zodpovedá ze jeho správnu realizáciu a analýzu zozbieraných dát.	Tím PROROZVOJ

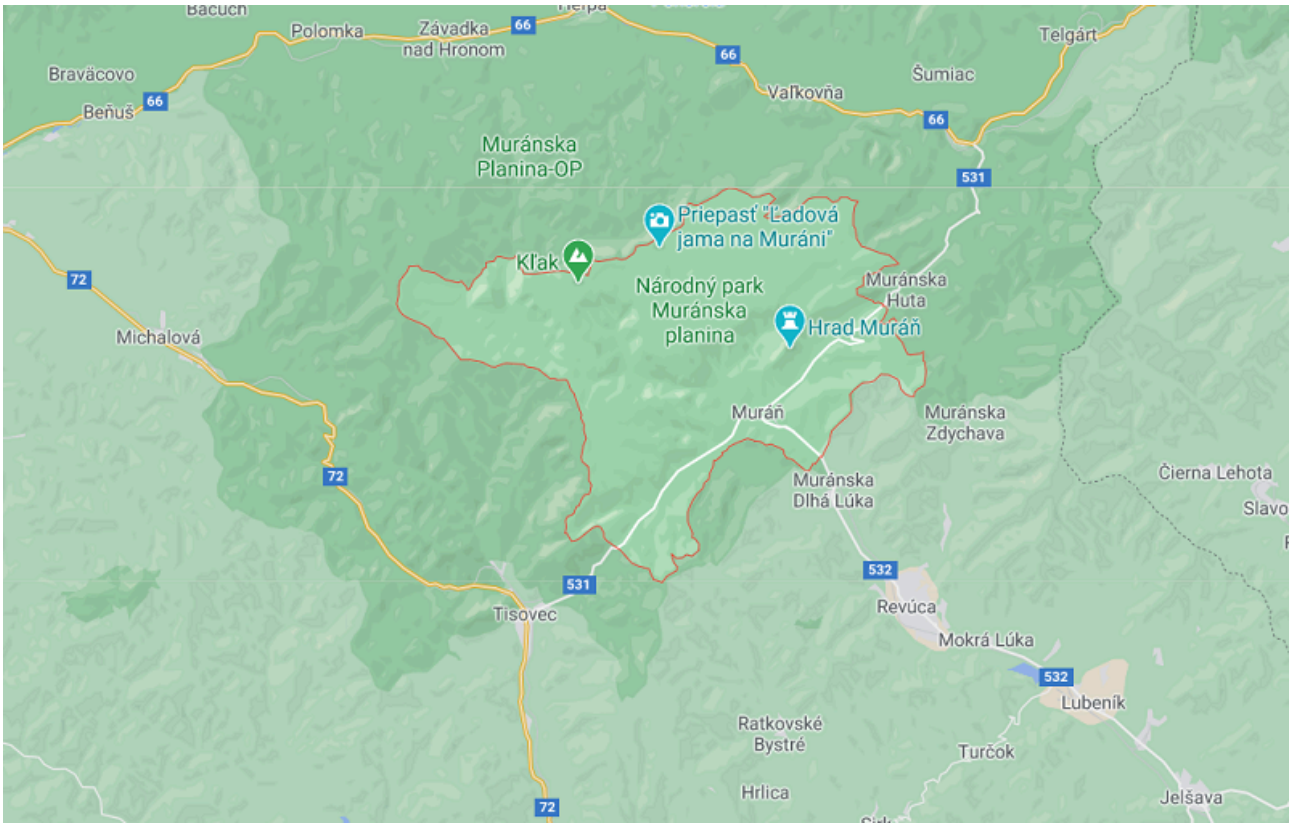
ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je zameraná na podrobnú analýzu celého riešeného územia. Je rozdelená na 3 hlavné oblasti: socioekonomickú, územno-technickú a prírodno-environmentálnu analýzu. V analytickej časti sa čitateľ dozvie celú charakteristiku územia a po jej prečítaní si bude môcť vytvoriť o území vlastný obraz.

2.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Obec Muráň leží v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria, pri sútoku rieky Muráň a Dolinského potoka. Nachádza sa 8 km od juhovýchodne ležiaceho okresného mesta Revúca. Výmera katastrálneho územia je 10 315 ha. Obec leží v centrálnej časti Muránskej kotliny, geomorfologického podcelku Spišsko-gemerského krasu. Takmer celý kataster je na území národného parku Muránska planina a jeho ochranného pásma.

Katastrálne územie obce Muráň a jeho okolie:

2.2 HISTÓRIA

Prvá písomná zmienka o obci Muráň pochádza z roku 1321, kedy sa spomína osada pri majeri pod Muránskym hradom. Stretávali sa tu dôležité cesty, vedúce z Gemera na sever, ktoré strážil tunajší hrad. V prvej polovici 15. storočia (pred 1438) tu vznikla mýtna stanica, ktorou putovali produkty okolitých železných baní, hámrov a hút.

Táto významná železiarska oblasť trpela útokmi Osmanov, ktorí obec vyrabovali a vypálili v roku 1574, kedy mužov odvliekli do zajatia. V roku 1610 zase obec vypálilo Bočkajove vojsko. Epidémia moru si vyžiadala 446 obetí v rokoch 1709 a 1710. Obyvatelia sa živili najmä prácou v lese, na píle a furmančení. Taktiež vyrábali dosky a šindle, niektorí chovali tiež ovce, dobytok a kone. Od roku 1823 sa traduje výroba "muránskej" kameniny a keramiky v manufaktúrnej dielni.

2.3 POSLANIE DOKUMENTU

Poslaním dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Muráň je definovanie rozvojových aktivít, potrebných na ďalší rozvoj územia, s prihliadnutím na záujmy a potreby obyvateľov obce.

2.4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

Socioekonomická analýza obsahuje 2 hlavné časti. Prvá je zameraná na analýzu rôznych údajov o obyvateľstve (vývoj, prírastky/úbytky, národnostná, veková štruktúra a mnohé ďalšie). Ďalšie časti sú venované ekonomike, bývaniu, školstvu, zdravotníctvu, kultúre a ďalším oblastiam.

Socioekonomická analýza je zameraná jednak na analýzu demografických údajov (údaje o počte, vývoji a štruktúre obyvateľstva), jednak na zistenie situácie v oblasti bývania, školstva, kultúry a ďalších oblastí.

2.4.1 ROZVOJOVÝ POTENCIÁL

Rozvojový potenciál obce je úzko spojený s cestovným ruchom. Muráň disponuje viacerými kultúrno-historickými pamiatkami. Najznámejším miestom je NP Muránska planina (chov koní, turistické trasy) a Muránsky hrad. Obec Muráň patrí nádherou, jedinečnosťou prírodných scenérií bez enviromentálnych záťaží medzi atraktívne obce nielen regiónu ale aj celého Slovenska. Stáva sa významným lákadlom pre prichádzajúcich domácich, ale aj zahraničných návštevníkov. Ponúka príležitosti na poznávací turizmus, rekreáciu, šport a návraty k prírodným hodnotám. Na týchto

hodnotách, ktoré sú pre obec jedinečné, by mala zakladať svoj rozvojový potenciál.

2.4.2 DEMOGRAFICKÉ UKAZOVATELE

2.4.2.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Za posledých 10 rokov klesol počet obyvateľov o 25 osôb, ale trend celkového úbytku sa zastavil a zastabilizoval. V roku 2019 dosiahol počet 1230 obyvateľov.

VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV V ROKOCH 2010 AŽ 2019

Rok	Počet obyvateľov
2010	1255
2011	1253
2012	1242
2013	1235
2014	1237
2015	1233
2016	1239
2017	1229
2018	1234
2019	1230

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.2 ROZDELENIE OBYVATEĽSTVA PODĽA POHLAVIA

V roku 2019 bolo evidovaných v obci mierne viac žien ako mužov, ženy tvorili 51,2 % obyvateľov.

ROZDELENIE OBYVATEĽSTVA PODĽA POHLAVIA V ROKU 2019

Pohlavie	Počet obyvateľov
Muži	600

Pohlavie	Počet obyvateľov
Ženy	630

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.3 PRÍRASTOK/ÚBYTOK OBYVATEĽOV

Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva predstavuje rozdiel živonarodených a zomrelých za určité obdobie. Od roku 2014 bol zaznamenaný medziročný prirodzený prírastok obyvateľov. Najvyššiu hodnotu dosiahol v roku 2018, kedy nastal prirodzený prírastok 12 obyvateľov.

Prírastok/úbytok obyvateľstva sťahovaním predstavuje rozdiel medzi migračným prírastkom a úbytkom. Počas sledovaných rokov bol zaznamenávaný úbytok sťahovaním. Najviac obyvateľov sa odsťahovalo v roku 2017 a v roku 2015.

PRÍRASTOK/ÚBYTOK OBYVATEĽOV V ROKOCH 2010 AŽ 2019

Rok	Prirodzený prírastok alebo úbytok	Prírastok alebo úbytok sťahovaním	Celkový prírastok alebo úbytok
2010	-8	0	-8
2011	5	-4	1
2012	-1	-10	-11
2013	-1	-6	-7
2014	2	0	2
2015	8	-12	-4
2016	6	0	6
2017	5	-15	-10
2018	12	-7	5
2019	7	-11	-4

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.4 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V roku 2019 bol zaznamený dobrý pomer pre postupné zvyšovanie počtu obyvateľov obce - počet obyvateľov predproduktívneho veku bol vyšší o 43 v porovnaní s poproduktívnym vekom:

- *Predproduktívna:* 0-14 rokov, ktorá je zastúpená v počte 231 obyvateľov
- *Produktívna*: 15-64 rokov, ktorá tvorí najpočetnejšiu skupinu, spolu 811 obyvateľov
- *Poproduktívna*: 64 a viac - predstavuje 188 obyvateľov

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV V ROKU 2019

Pohlavie	Predproduktívna zložka	Produktívna zložka	Poproduktívna zložka
Muži	112	416	72
Ženy	119	395	116

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.5 NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

V obci žijú obyvatelia prevažne slovenskej národnosti, v množstve 96,1%. Potom podľa početnosti nasledujú rómskej, maďarskej, českej, ukrajinskej a poľskej národnosti.

2.4.2.6 NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Z hľadiska vierovyznania sa obyvatelia obce hlásia k 11 náboženstvám, z ktorých dominantné postavenie má rímskokatolícke (s podielom 77,12 % obyvateľov). Z ostatných 10 náboženstviev sa najviac obyvateľov prihlásilo k evanjelickej cirkvy augsburského vyznania a gréckokatolíckej cirkvy.

NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA V ROKU 2011

Náboženské vyznanie	Počet obyvateľov
Rímskokatolícka cirkev	964
Gréckokatolícka cirkev	16
Pravoslávna cirkev	5
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	47

Náboženské vyznanie	Počet obyvateľov
Reformovaná kresťanská cirkev	2
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	1
Kresťanské zbory	1
Bratská jednota baptistov	5
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	1
Starokatolícka cirkev	1
Nezistené vierovyznanie	167
Obyvateľstvo bez vyznania	39

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.7 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Obyvatelia obce uviedli, že až 24,1 % má len základné vzdelanie a až 21,2 % je bez vzdelania - čo dokopy tvorí 45,3%. Dosiahnuté vzdelanie bez maturity (učňovské a stredoškolské) má 21,8 % a s maturitou ich je 18,3 %. Najmenej má vysokoškolske vzdelanie, len 8,6 % obyvateľov.

VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA V ROKU 2011

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet obyvateľov
Základné vzdelanie	301
Učňovské vzdelanie (bez maturity)	196
Stredné odborné vzdelanie (bez maturity)	76
Úplné stredné učňovské vzdelanie (s maturitou)	36
Úplné stredné odborné vzdelanie (s maturitou)	198
Úplné stredné všeobecné vzdelanie (s maturitou)	31
Vyššie odborné vzdelanie	13
Vysokoškolské prvostupňové (bakalárske) vzdelanie	18

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet obyvateľov
Vysokoškolské druhostupňové (inžinierske, magisterské) vzdelanie	86
Vysokoškolské treťostupňové (doktorandské) vzdelanie	3
Bez vzdelania	265
Nezistené vzdelanie	27

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.2.8 EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

V obci žije len 49 % ekonomicky aktívnych osôb, pričom 19 % tvoria dôchodcovia – obyvatelia v poproduktívnom veku. Študenti strednej alebo vysokej školy tvoria 4,5 %. Nezamestnaných bolo až 18,9 %, čo zodpovedá vysokej miere nezamestnanosti.

EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA V ROKU 2011

Ekonomická aktivita	Počet obyvateľov
Pracujúci (okrem dôchodcov)	361
Pracujúci dôchodcovia	3
Osoby na materskej dovolenke	10
Osoby na rodičovskej dovolenke	27
Nezamestnaní	236
Študenti stredných škôl	38
Študenti vysokých škôl	19
Osoby v domácnosti	8
Dôchodcovia	243
Deti do 16 rokov	279
Iné	6
Nezistené	20

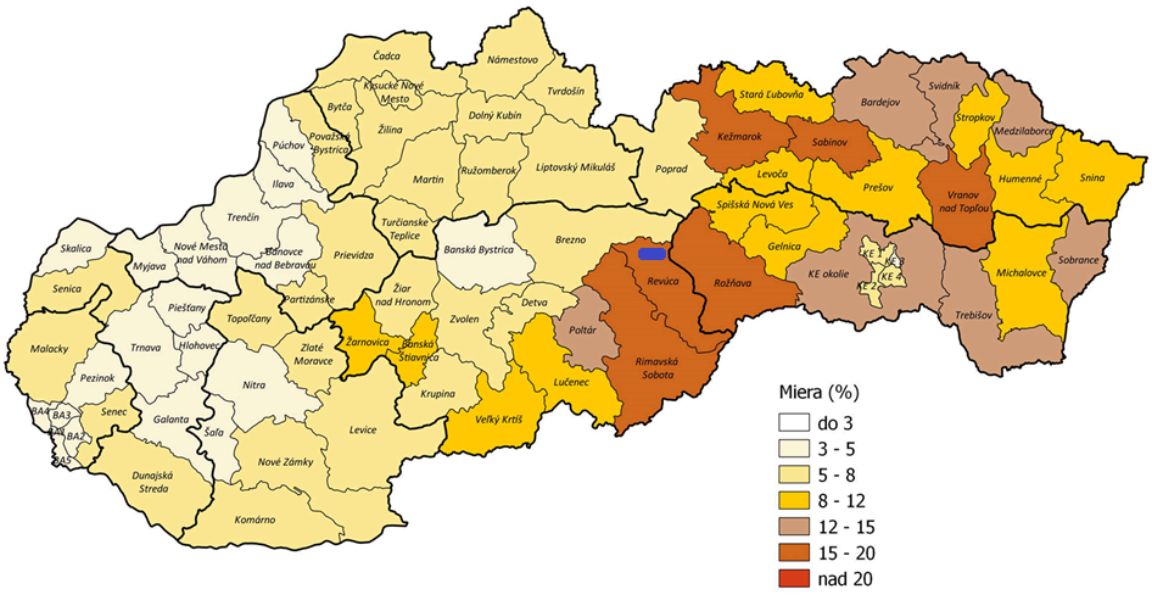
Zdroj: Štatistický úrad SR, 2020

2.4.3 HOSPODÁRSTVO A EKONOMIKA

Hospodárstvo obce je prioritne založené na lesníckej činnosti a spracovaní dreva, v ktorom pracuje najviac obyvateľov. V malej miere sa vykonáva aj poľnohospodárska činnosť. Obec má potenciál rozvíjať cestovný ruch - poskytovanie služieb pre vidiecku turistiku - zaujímavosti obce aj prírodného a historického okolia (buchty, história, turistika, hrad). Pomerne veľa obyvateľov dochádza každý deň za prácou do okresného mesta Revúca, alebo do Tisovca. Podnikateľské subjekty v obci prevádzkujú svoju činnosť ako drobní živnostníci.

Okres Revúca patrí dlhodobo k územiam s najvyššou mierou nezamestnanosti. Miera nezamestnanosti je vypočítaná ako podiel disponibilného evidovaného počtu nezamestnaných (nezamestnaní, ktorí sú schopní bezprostredne po predložení ponuky vhodného voľného miesta nastúpiť do zamestnania) k počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov za predchádzajúci rok. Tento vysoký podiel nezamestnaných je spôsobený jednak nedostatkom pracovných príležitostí v celom okolí, jednak nízkou mierou kvalifikácie obyvateľstva.

Miera evidovanej nezamestnanosti v okresoch SR k 31.10.2020

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava.
Miera vidovanej nezamestnanosti je vypočítaná na základe výberových zisťovaní ŠÚ SR a priemerného počtu evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Algoritmus výpočtu stanovilo MPSVR SR.

2.4.4 FINANČNÁ SITUÁCIA

Inštitút pre sociálne a ekonomické reformy (INEKO) hodnotí finančné zdravie miest, obcí a VÚC podľa rôznych ukazovateľov. Z pohľadu hodnotenia finančného zdravia obcí bola obec Muráň podľa INEKO v kategórii hospodárenia miest, obcí a VÚC hodnotená ako obec s výborným finančným zdravím. Hodnotenie 5,1/6 celkového počtu bodov bolo pripísané obci za roky 2015 – 2018.

V roku 2019 mala obec výnosy z daní a poplatkov vo výške 632 016 € a celkové náklady 1 414 853 €. Svoje aktíva musí financovať z cudzích zdrojov s evidovanou celkovou zadĺženosťou 75,9 %. Podľa Finstat dosiahla obec v uvedenom roku 2019 záporný výsledok hospodárenia -31 740 €.

2.4.5 PODNIKATEĽSKÉ A NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

V obci prevádzkuje svoju činnosť spoločnosť Muránske buchty, s.r.o., ktorá bola založená 15.1.2020 obcou Muráň, ako jej jediným spoločníkom. Obec je aj držiteľom ochrannej známky Muránske buchty. Okrem pečenia známych a chutných buchiet s rôznymi sladkými náplňami (makové, lekvárové, čučoriedkové, orechové, a iné) prevádzkuje v obci aj Požičovňu elektrobicyklov.

2.4.6 OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

Občianska vybavenosť (OV) predstavuje široký komplex zariadení a účelovo upravených plôch, ktorých cieľom je uspokojovanie najrozmanitejších potrieb obyvateľov všetkých vekových kategórií.

Na obecnom úrade sú poskytované služby matriky a pošty. Nachádza sa tu Obvodné zdravotné stredisko (zubná ambulancia, lekáreň, všeobecný lekár, gynekológ) a informačné stredisko Muráň. Potraviny prevádzkuje COOP Jednota a súkromný podnikateľ. Ubytovanie je možné v

hoteli Koruna, penzióne Lykovec alebo v rekreačnom areáli Predná hora (chalúpky Predná hora, apartmány Planina).

Pre výlety do okolitej prírody je možné priamo v obci využiť požičovňu elektrobicyklov a pochutnať si na Muránskych buchtách (Regionálny produkt GEMER-MALOHONT).

Aktivity pre komunitný rozvoj a sociálnu prácu zabezpečuje Komunitné centrum - pre osoby dlhodobo nezamestnané, odkázané na dávky sociálnej pomoci, seniori, zdravotne postihnuté osoby, bezdomovci.

2.4.7 BÝVANIE

Obec nemá spracovanú „Stratégiu rozvoja bývania“, aktívne však pristupuje k otázke bývania a pri zohľadnení svojich finančných možností prispieva k zlepšeniu bytovej situácie v obci. Rozvoj bývania priamo súvisí s dopytom po nájomných bytoch a s ponúkanými pracovnými príležitosťami. V obci je 382 rodinných a 12 bytových domov. Rodinné domy sú súkromným majetkom. Priemerný vek domov v obci je cca 50 rokov, bytovka má cca 40 rokov.

2.4.8 ŠKOLSTVO

Základná škola s materskou školou Muráň využíva štyri budovy. Materská škola poskytuje výchovno-vzdelávacú činnosť pre 45 detí - nielen pre deti od 2 do 6 rokov ale aj pre deti s odloženou školskou dochádzkou. Základnú školu navštevuje priemerne 190 žiakov. Priemerný počet učiteľov vzhľadom na veľkosť školy je 14 v ZŠ a 4 v MŠ. Všetci učitelia ZŠ majú vysokoškolské vzdelanie s pedagogickou a odbornou spôsobilosťou. Učitelia prvého stupňa si rozširujú svoju kvalifikáciu v cudzích jazykoch, asistentka učiteľa študuje špeciálnu pedagogiku. V škole pôsobí externe školská špeciálna pedagogička, asistentky učiteľa a sociálny pedagóg (kumulovaná funkcia s výchovným poradcom).

2.4.9 ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNE SLUŽBY

V Obvodnom zdravotnom stredisku priamo v obci ordinuje zubný lekár, všeobecný lekár a gynekológ. Najbližšia nemocnica (Revúcka medicinsko-humanitná) aj lekáreň je v okresnom meste Revúca vzdialenom 8 km.

2.4.10 ŠPORT A REKREÁCIA

Najvýznamnejším zariadením v regióne je Rekreačný areál na Prednej hore, ktorý okrem ubytovania a stravovania ponúka, konferenčné priestory, vitálny svet s bazénom aj športoviská.

V obci sa nachádza zimné lyžiarske stredisko - 400 m vlek, fitnes centrum, turistický náučný chodník na Muránsky hrad. Pribudne tu zóna oddychu s detským exteriérovým ihriskom. V obci je futbalové ihrisko a na športové účely sa využíva telocvičňa základnej školy s materskou školou, v areáli ktorej sa nachádza aj viacúčelové ihrisko s umelým povrchom.

2.4.11 KULTÚRA

Nositeľom ľudovej tradície v obci je ženská spevácka skupina LEVENDA (názov majú odvodený od rastliny LYKOVEC MURÁNSKY), ktorá existuje už 21 rokov pri OU v Muráni.

Obecný úrad sídli v bývalom kohárYovsko-coburgovskom kaštieli z r. 1800 v klasicistickom štýle. Hotel Koruna je tiež klasicistická dvojposchodová budova zo začiatku 19. storočia.

Rímsko-katolícka fara je národnou kultúrnou pamiatkou. Barokovo-klasicistická budova z roku 1810 s manzardovou strechou a barokovou sochou Sv. J. Nepomuckého. Pôsobil tu Vdp. Anton Macák (Bystrik Muránsky), kňaz, básnik, zberateľ folklóru. Nachádza sa tu aj klasicistický slúžnovský dom s dvorom a arkádovou chodbou. Dominantou obce je Rímskokatolícky kostol svätého Juraja.

Múzeum Muráň je v starej rímskokatolíckej fare. V obci má tradíciu aj keramikárska výroba - Muránska keramika. V obci môžeme nájsť ešte zopár pôvodných drevenïc - tzv. lenhauzov. V informačnom centre neďaleko námestia je stála expozícia Národného parku Muránska planina.

2.4.12 CESTOVNÝ RUCH A INFRAŠTRUKTÚRA PRE TURISTOV

Hlavným turistickým lákadlom obce je Národný park Muránska Planina. V obci je situované Informačné stredisko Správy Národného parku Muránska planina, ktoré poskytuje informácie o prírodných hodnotách Národného parku Muránska planina. Jeho súčasťou je stála expozícia národného parku. Park bol založený na ochranu Muránskej planiny, ktorá je geograficky súčasťou Slovenského rudohoria. Národný park má rozlohu 203,18 km² a jeho ochranné pásmo má 216,98 km², čo je spolu vyše 517 km². Jadro národného parku pozostáva z vápencovej a dolomitovej

planiny s krasovými útvarmi. Je tu viac ako 250 jaskýň, ktoré nie sú prístupné verejnosti. Najrozsiahlejší jaskynný systém je Bobačka, ktorej dĺžka je 3 km. V NP sa nachádza 15 priepastí a viac ako 50 ponorov a vyvieračiek a mnohé krasové a skalnaté útvary. Najvyšším bodom horstva Muránska planina je vrch Kľak s výškou 1 408,7 m n. m. Flóra národného parku je významná svojou biodiverzitou a bohatosťou druhov a zahŕňa 35 endemických a subendemických druhov, napríklad Lykovec muránsky (Daphne arbuscula).

Medzi turistické atrakcie patrí 300 km označených turistických chodníkov a náučných trás. Najlepší prístup do parku je cez okolité obce a osady, napríklad Muráň alebo Závadka nad Hronom. V obci sú zabezpečuné aj výborné podmienky pre cykloturistiku - požičovňou elektrobicyklov.

V obci ponúka ubytovacie a stravovacie služby Penzión Lykovec, ktorý ponúka stravovacie a ubytovacie služby: ubytovanie počas celého roka v 1-3 posteľových izbách s možnosťou prístelku a vlastným sociálnym zariadením, celková kapacita je 19 miest. Súčasťou penziónu je reštaurácia, bar a terasa na ktorej sa môžete občerstviť pestrou ponukou jedál a nápojov. Reštaurácia je vybavená bezbariérovým prístupom, TV a wifi pripojením. Pre váš oddych a relaxáciu je k dispozícii mini wellness s jacuzzi, suchou a parnou saunou a oddychovými ležadlami. Parkovisko sa nachádza priamo pred penziónom. Ubytovanie je možné aj v hoteli Koruna a pod hradným vrchom sa nachádza ďalšie ubytovacie zariadenie Chata Zámok. Služby pre návštevníkov ponúka rekreačný areál Predná hora.

2.4.13 MEDZINÁRODNÝ KONTEXT A PARTNERSTVÁ

Obec je súčasťou verejno-súkromného partnerstva, ktoré pôsobí na dvoch mikroregiónoch - Muránska planina a Čiernohronský mikroregión. Hlavným cieľom Partnerstva mikroregiónov je spojiť čo najviac aktívnych ľudí, ktorí tu žijú a pracujú, s cieľom spoločného a harmonického rozvoja týchto regiónov, ktoré patria medzi najkrajšie kúty Stredného Slovenska.

2.4.14 ZHRNUTIE SOCIOEKONOMICKEJ ANALÝZY

Obec Muráň má najväčší rozvojový potenciál v oblasti cestovného ruchu. Je vstupnou bránou do Národného parku Muránska planina. Hrad Muráň aj prírodné krásy parku, dostupné

značkovanými chodníkmi, sú jedinečné a atraktívne nielen pre slovenských, ale aj zahraničných turistov. Prírodné bohatstvo dopĺňa aj chov koní. V roku 1995 bol uznaný šľachtiteľský chov „norika muránskeho typu“ a od roku 1997 bol vyhlásený chov génovej rezervy „**norika muránskeho**“. V oblasti je možné využiť aj Jazdecký klub Pod planinou (Muránska Huta).

Vývoj počtu obyvateľov sa v posledných 5 rokoch ustálil na hodnote 1233, aj keď predtým mal klesajúci charakter. Od roku 2015 obec pravidelne zaznamenáva celkový prírastok obyvateľov. Aj v roku 2019 bol evidovaný vyšší počet obyvateľov v predpruktívnom veku v porovnaní s poproduktívnym vekom. V obci 64,9 % obyvateľov je v produktívnom veku, okres Revúca, do ktorého obec spadá, patrí medzi okresy s najvyššou mierou nezamestnanosti v rámci SR (až 30%).

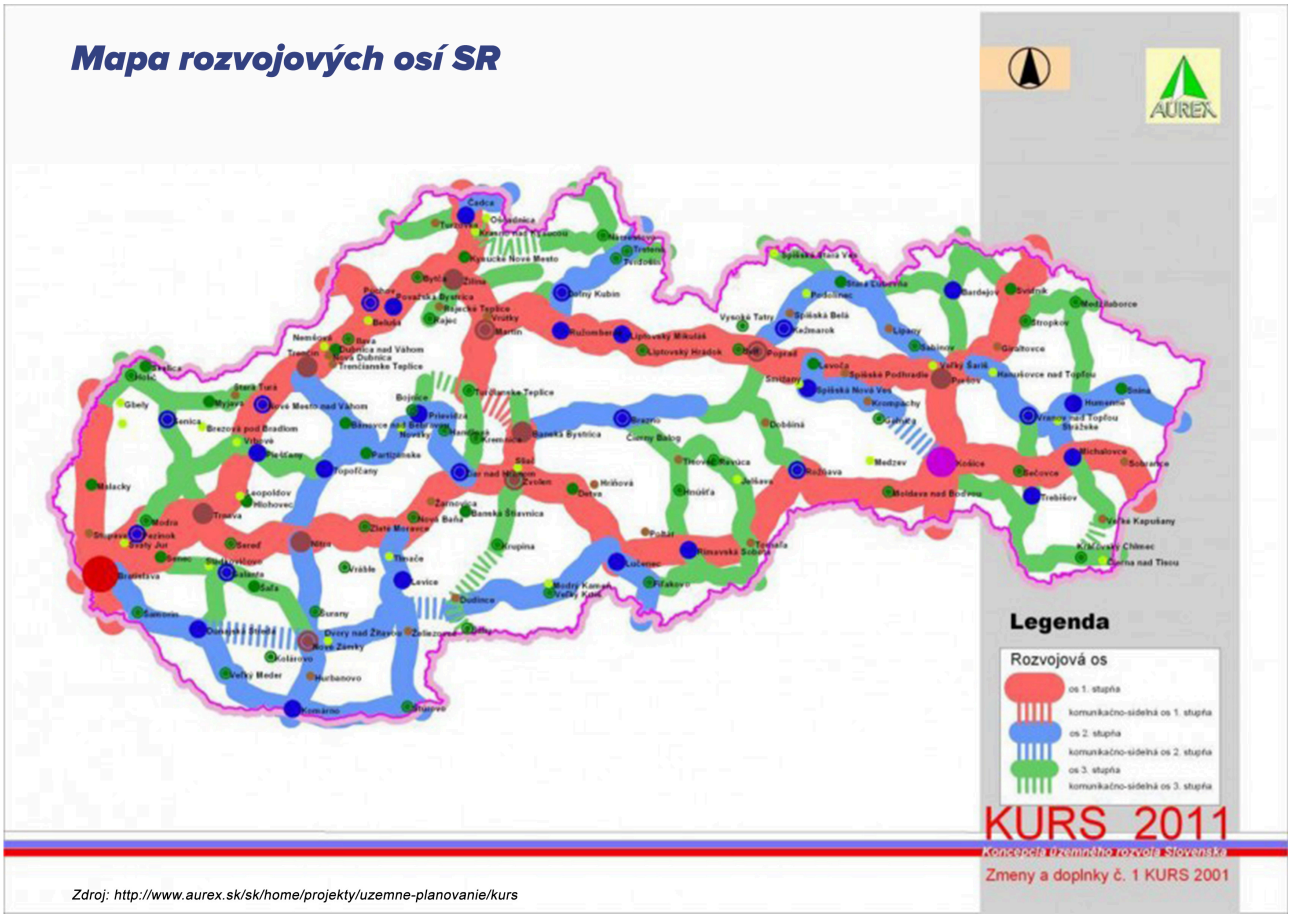
Čo sa týka finančnej kondície, bola obec ohodnotená inštitútom INEKO ako obec s dobrým finančným zdravím. Disponuje ponukou základných služieb, ako sú potraviny, stravovacie a pohostinské zariadenie aj ubytovacie kapacity. Je tu vytvorená základná spolu s materskou školou. K dispozícii sú turistický náučný chodník či multifunkčné ihrisko. Obec má Obvodné zdravotnícke stredisko, najbližšia nemocnica aj lekáreň sa nachádza v okresnom meste Revúca. Tak, ako vo väčšine obcí, aj v Murári prevládajú staršie rodinné a bytové domy.

2.5 ÚZEMNO-TECHNICKÁ ANALÝZA

Územno-technická analýza obce Muráň je zameraná predovšetkým na zistenie kvality dopravnej a technickej vybavenosti územia. Okrem toho sa tu nachádzajú informácie o rozvojových osiach a limitoch využitia územia.

2.5.1 ROZVOJOVÉ OSI

Rozvojová os je pomyselná línia, ktorá určuje smerovanie rozvoja územia. Táto os je definovaná v strategickom dokumente Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001, s aktualizáciou z roku 2011).

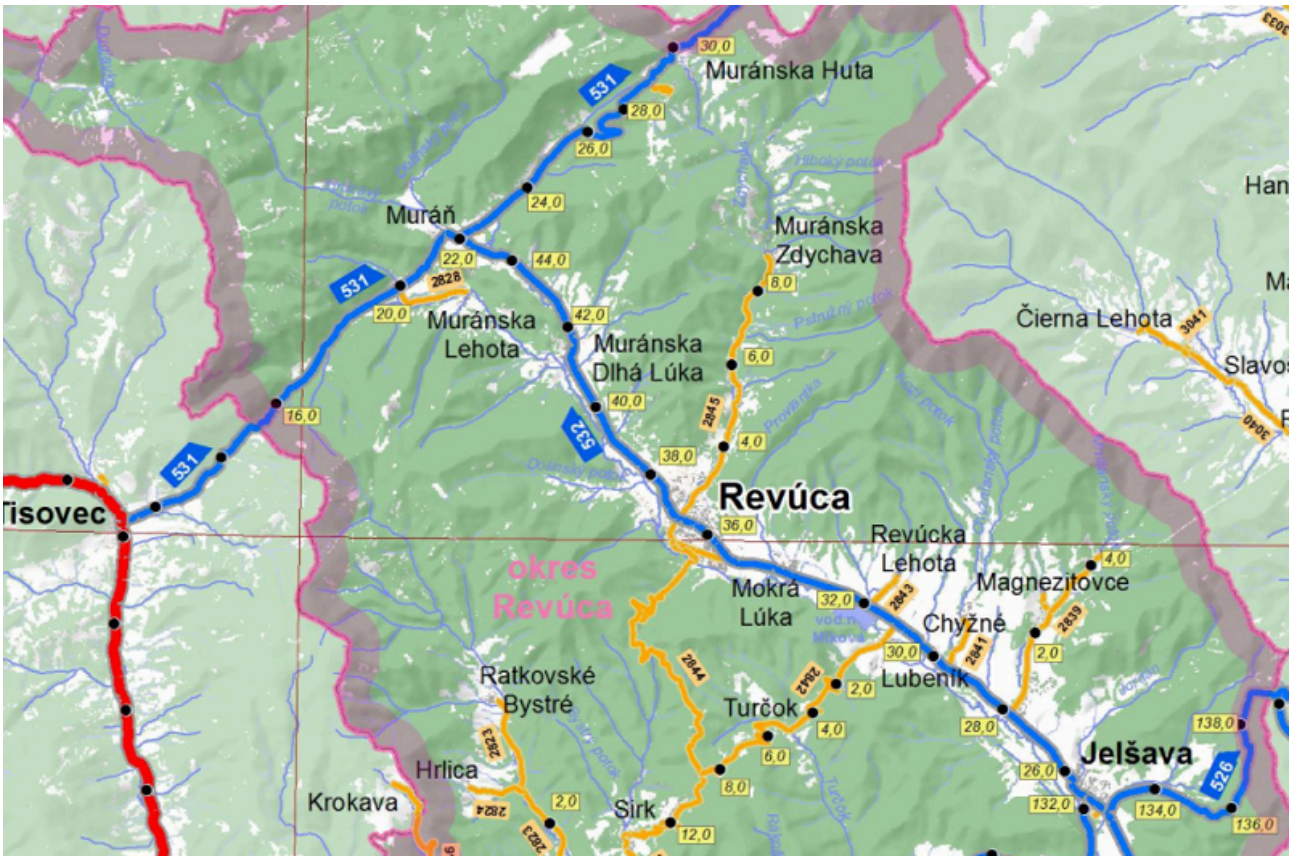
Rozvojové osi tvoria priestor pre vyváženú hierarchizovanú sídelnú štruktúru územia. Podporujú väzby medzi obcami a poskytujú priestor pre vyvážený sídelný rozvoj. Tieto osi sú dôležitým aspektom trvalej udržateľnosti.

2.5.2 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Dopravná infraštruktúra je tvorená sústavou komunikácií a zariadení, ktoré slúžia na plnenie jednej zo základných ľudských potrieb - dopravy a prepravy.

2.5.2.1 CESTNÁ DOPRAVA

Cez obec a kataster obce prechádzajú cesty II triedy. Sú to II/531(Pavlovce – Rimavská Sobota – Tisovec – Muráň - Červená Skala križovatka I/66) v celkovej dĺžke 3,0 km a II/532 (Tornaľa/Behynce križovatka I/50 – Jelšava – Revúca – Muráň križovatka II/531) v celkovej dĺžke 13,7 km. Ostatných miestnych ciest v katastri obce je 5,8 km. Kvalita ciet miestnych komunikácií je v niektorých úsekoch nevyhovujúca, preto v týchto častiach sú postupne rekonštruované.

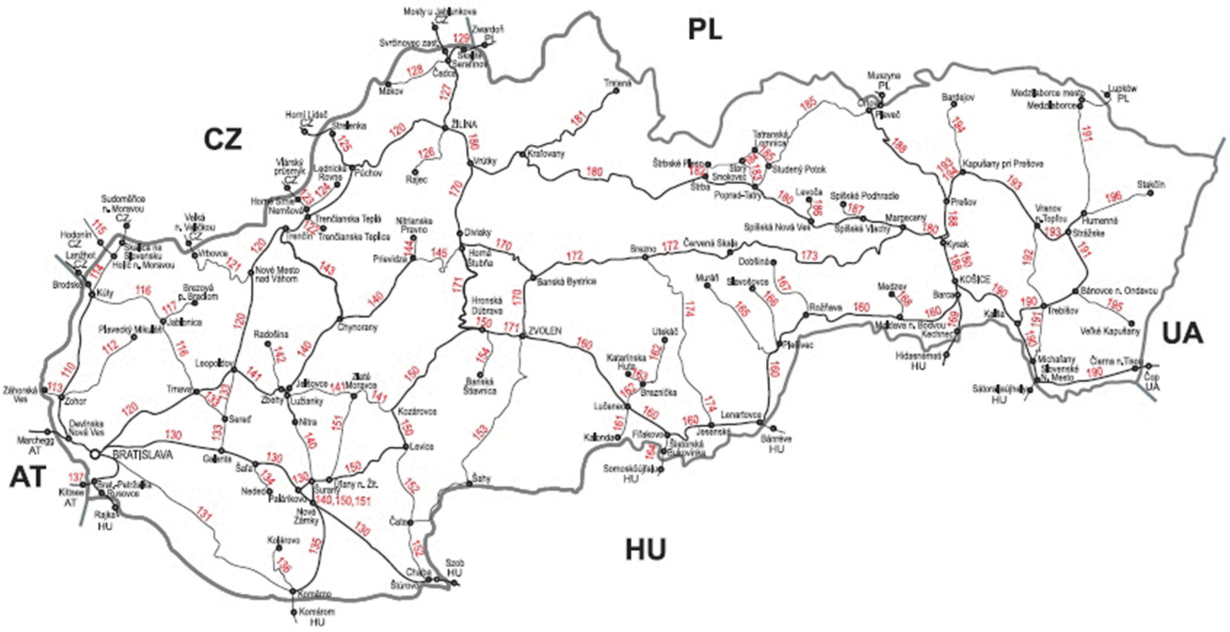
2.5.2.2 HROMADNÁ DOPRAVA

Obec je križovatkou dvoch ciest druhej triedy, je v nej zastávka miestnych a diaľkových liniek. Cez obec prechádzajú diaľkové linky do Košíc, Brezna, Rožňavy, Popradu. Autobusová doprava sa využíva hlavne na prepravu občanov do zamestnania. Najčastejšie spoje sú do Revúcej a Tisovca.

2.5.2.3 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Obec je koncovou stanicou železničnej trate 165 Plešivec – Muráň, vybudovanej ešte v roku 1893. V súčasnosti funguje na trati Plešivec – Muráň len nákladná doprava. Osobná doprava po prvom zastavení od 2. februára 2003 bola čiastočne obnovená v roku 2003. Po druhýkrát boli zrušené osobné vlaky od 1. mája 2011, ktoré zatiaľ neboli obnovené.

Mapa železničnej siete SR

Zdroj: http://www.zsr.sk/slovensky/cestovny-poriadok-2014-2015.html?page_id=3404

2.5.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

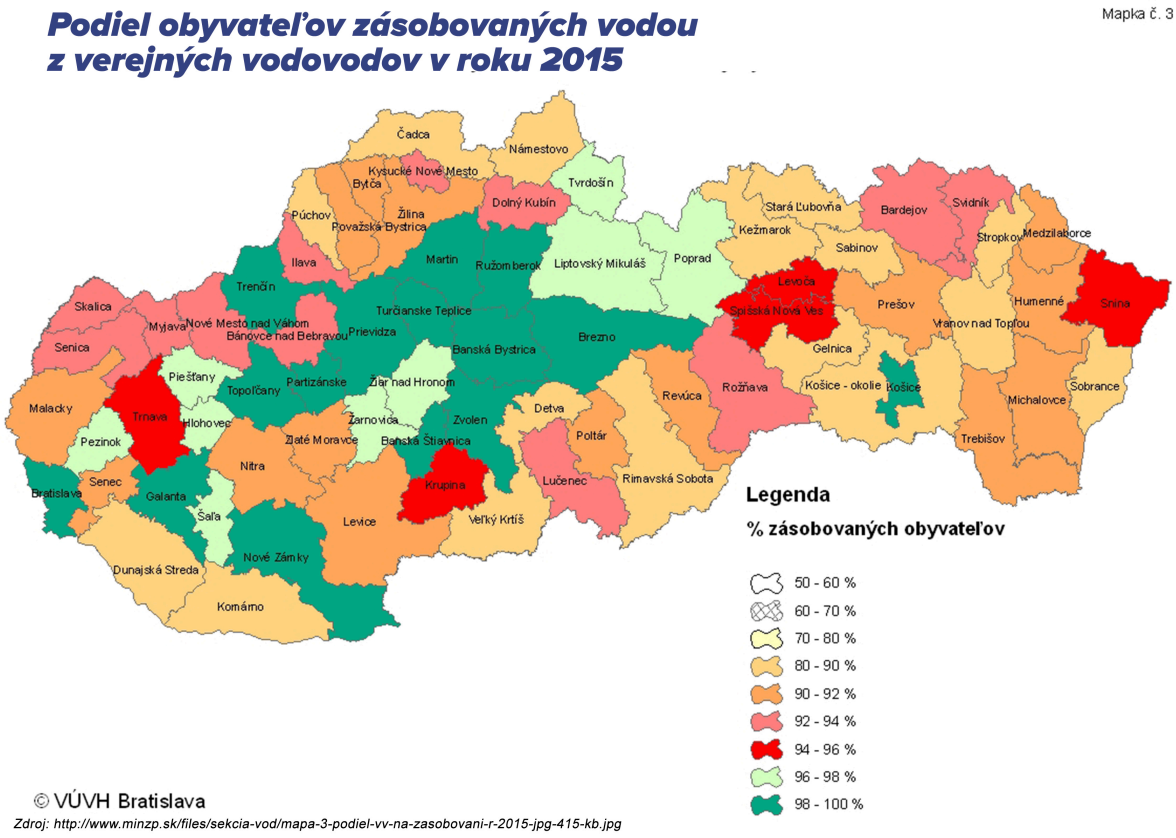
Technická infraštruktúra je tvorená sústavou inžinierskych sietí, ktoré zabezpečujú obsluhu územia. Túto obsluhu zabezpečujú energetické, informačné alebo ďalšie špecifické systémy, ktorých súčasťou sú v základnom usporiadaní zdroje, rozvody, odberné miesta alebo súčasti zariadení, spotrebiče a ďalšie špecifické zariadenia, ktorými sa väčšinou menia parametre dodávaných médií alebo signálov.

Jednotlivé prvky technickej infraštruktúry výrazne zasahujú do života obyvateľov tým, že ovplyvňujú životné prostredie a vytvárajú limity v podobe ochranných, bezpečnostných a hygienických pásiem. Na druhej strane ale taktiež vytvárajú podmienky pre fungovanie všetkých ostatných systémov v spoločnosti.

2.5.3.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

Vodnými zdrojmi obce sú: Hrdzavý potok, Dolinský potok, rieka Muránka. V katastri obce sa nachádzajú aj ponorné potoky a mnohé vyvieračky. Vodné toky sú čisté horského charakteru.

Kataster obce spadá pod chránenú vodohospodársku oblasť (CHVO) Muránska planina s rozlohou 205 km2 a pod správu Muránskeho skupinového vodovodu (SKV). Využívanými zdrojmi pitnej vody pre obec, ktoré sú zároveň najvýznamnejšími zdrojmi pre Muránsky SKV, sú pramene: Tisovec horný 20 ls-1, Tisovec dolný 20 ls-1, Muráň – Prameň Pod hradom 50 ls-1, Pastovník 48 ls-1, Vrt VHS 1 30 ls-1. Obec má viac ako 90% obyvateľov napojených na verejný zdroj pitnej vody. Vodovodná sieť dĺžky cca 4 km je vybudovaná z potrubí DN80-125 materiálu liatina a PVC.

Zdroj: http://www.minzp.sk/files/sekcia-vod/mapa-3-podiel-vv-na-zasobovani-r-2015-jpg-415-kb.jpg

Stredisko turizmu Predná hora-Lučanské je zásobované pitnou vodou z vlastného vodného zdroja Kráľovský prameň s vodojemom 100 m3. Tento vodovod zásobuje vodou okrem liečebného ústavu aj rekreačné zariadenia tejto oblasti a zároveň je prepojený s vodovodom Muránska Huta s vodným prameňom Babočka.

2.5.3.2 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

Obec je zásobená elektrickou energiou 22 kv vonkajším vedením č.256. Rekreačná lokalita Predná hora-Lučanské spolu s lokalitou Veľká lúka je zásobená 22 kv vonkajším vedením č.234. Požiadavka obyvateľov obce na elektrické vykurovanie nemohla byť schválená pretože potreby

energie bez rozšírenia sú postačujúce len pre osvetlenie, domáce spotrebiče a elektrický pohon pre lyžiarsky vlek.

2.5.3.3 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

Rozvod plynu v obci bol pripojený v roku 2003 na regulačnú stanicu zemného plynu situovanú v obci Muránska Dlhá Lúka.

Mapa plynovodnej siete SR

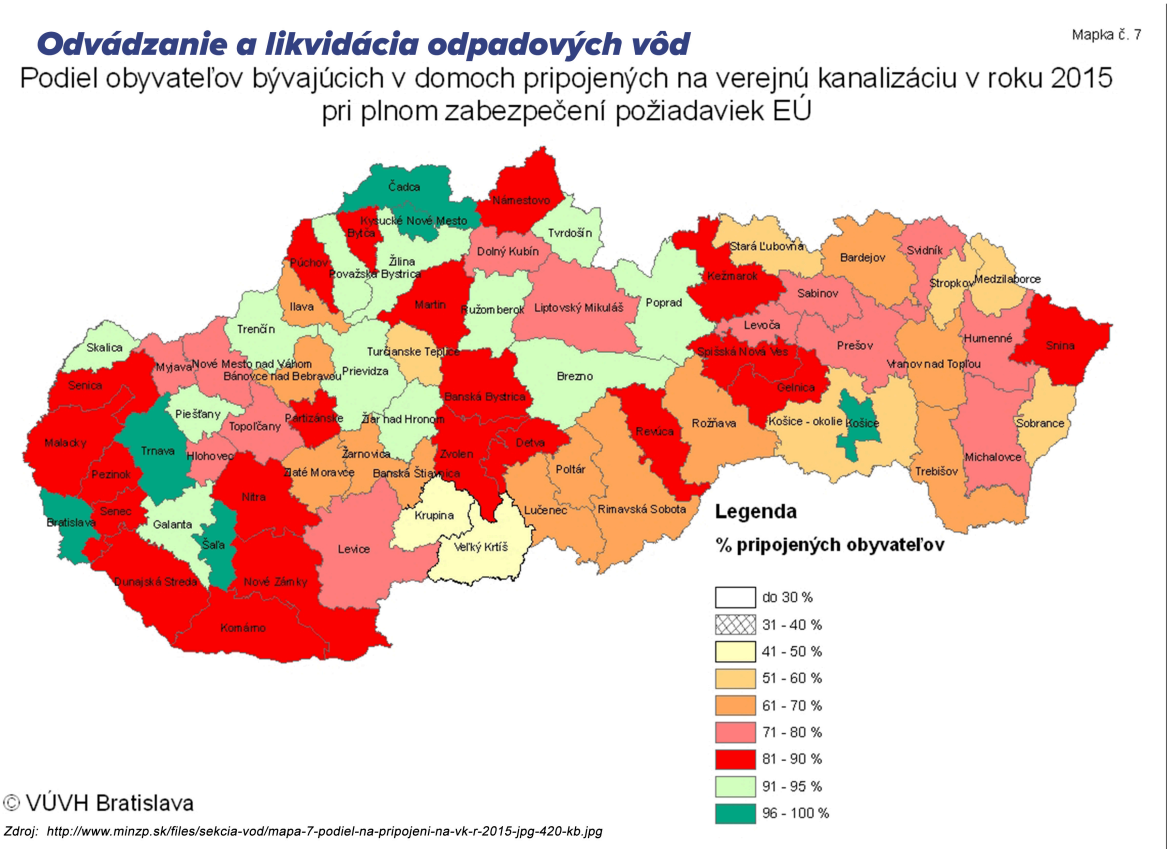
Zdroj: http://www.spp-distribucia.sk/sk_distribucna-siet/sk_mapa-distribucnej-siete

2.5.3.4 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

V obci sa pre zásobovanie teplom využíva hlavne plyn, ale čiastočne aj tuhé palivo a elektrina.

2.5.3.5 ODVÁDZANIE A LIKVIDÁCIA ODPADOVÝCH VÔD

Obec má vybudovanú verejnú kanalizáciu a ČOV.

2.5.3.6 TELEKOMUNIKÁCIE

Obec je súčasťou UTO Revúca so sídlom MTO v obci Muráň (patria tu aj obce Muránska Lehota a Muránska Huta). ATU sa nachádza vo dvore obecného úradu. Kapacita postačuje pre 80% telefonizáciu bytov.

2.5.4 LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA

Limitmi využitia územia sa rozumejú regulatívy, ktoré vychádzajú z platnej územnoplánovacej dokumentácie na úrovni obce/mesta, alebo nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (územný plán VÚC).

2.5.5 ZHRNUTIE ÚZEMNO-TECHNICKEJ ANALÝZY

Obec Muráň sa nachádza v okrese Revúca, približne 8 km od okresného mesta. Územie leží na trase rozvojovej osi 3. stupňa. Neďalekou Revúcou prechádza rozvojová os 2. stupňa rozvoja.

Hlavnou dopravnou osou sú dve cesty II.triedy, ktoré prechádzajú intravilánom obce v smere na Tisovec a opačne na Revúcu. Niektoré úseky miestnych komunikácií sú v horšom technickom

stave a bola by vhodná ich rekonštrukcia. Vzhľadom na to, že obec je križovatkou dvoch ciest II. triedy, je v nej zastávka miestnych aj diaľkových liniek. Cez obec prechádzajú diaľkové linky do Košíc, Brezna, Rožňavy a Popradu.

Obec má zabezpečené zásobovanie pitnou vodou zo skupinového vodovodu, plynovod aj kanalizáciu s ČOV. Verejné osvetlenie je na celom území.

2.6 PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNA ANALÝZA

Prírodno-environemtálna analýza je zameraná na analýzu jednotlivých zložiek životného prostredia. Obsahuje informácie o kvalite ovzdušia, vodstve, odpadovom hospodárstve, reliéfe a ďalších zložkách.

Prírodno-environemtálna analýza je zameraná na analýzu jednotlivých zložiek životného prostredia. Obsahuje informácie o kvalite ovzdušia, vodstve, odpadovom hospodárstve, reliéfe a ďalších zložkách.

2.6.1 OVZDUŠIE

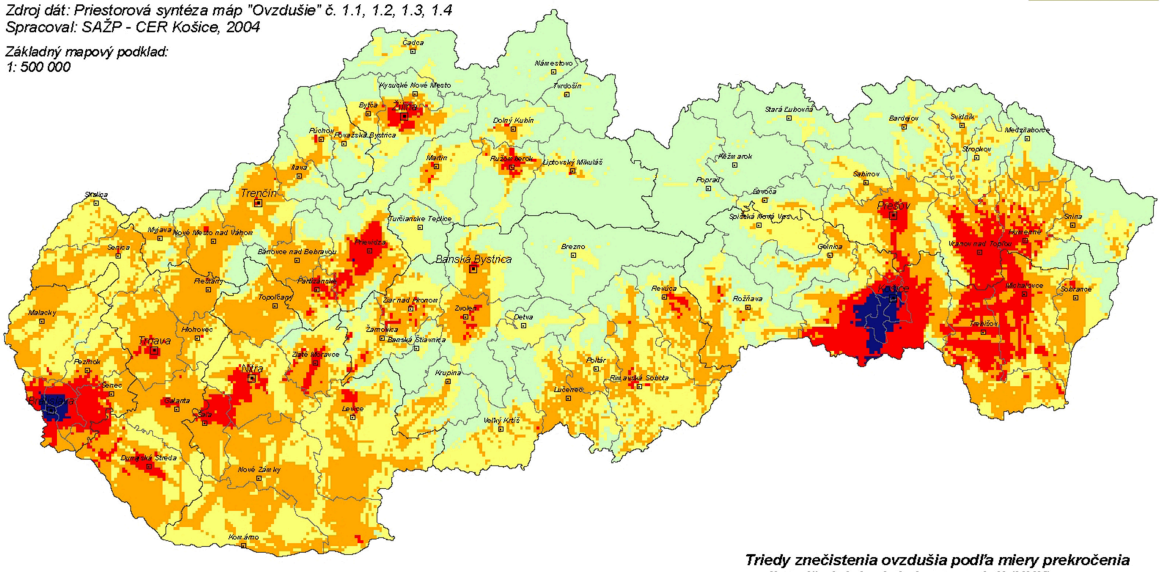
Hodnotenie stavu ovzdušia v obci Muráň sa uskutočňuje v rámci Programu Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMU) aj prostredníctvom Obvodného úradu životného prostredia Rimavská Sobota s hodnotami neprekračujúcimi denné limitné hodnoty a nevyžadujúcimi si zvláštnu pozornosť z hľadiska výnimočných opatrení. V obci sú len drobné zdroje znečistenia spaľovaním tuhého paliva, znečistenie z dopravy. Väčšiu starostlivosť je potrebné venovať zeleni.

Mapa zaťaženia územia SR základnými znečisťujúcimi látkami

Ovzdušie 2.1

Zdroj dát: Priestorová syntéza máp "Ovzdušie" č. 1.1, 1.2, 1.3, 1.4
Spracoval: SAŽP - CER Košice, 2004

Základný mapový podklad:
1: 500 000

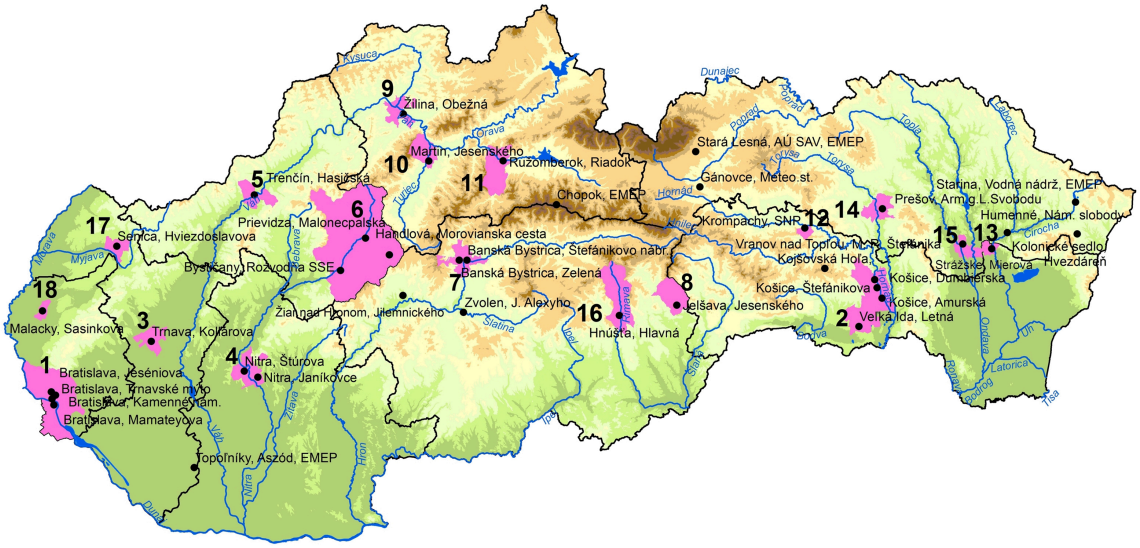
Triedy znečistenia ovzdušia podľa miery prekročenia nadhraničných hodnôt koncentrácií (NHK)
Air pollution classes according to the degree of concentration limits (CL) exceeding

- *1 - minimálne znečistenie (nevyskytuje sa v NHK žiadna látka)*
- *2 - mierne znečistenie (vyskytuje sa v NHK 1 látka)*
- *3 - stredné znečistenie (vyskytujú sa v NHK 2 látky)*
- *4 - zvýšené znečistenie (vyskytujú sa v NHK 3 látky)*
- *5 - silné znečistenie (vyskytujú sa v NHK 4 látky)*

Mapa predstavuje priestorovú syntézu plôch rozloženia koncentrácií základných znečisťujúcich látok (SO_2, PM_{10}, NO_2 a CO). Hraničná hodnota zohľadňovaných reálnych koncentrácií pre grafický výstup (výsledná mapa s 5 triedami znečistenia ovzdušia) bola pre SO_2 od 10 µg/m^3, PM_{10} od 20 µg/m^3, NO_2 od 20 µg/m^3 a CO od 600 µg/m^3.

Zdroj: http://www.sazp.sk/slovak/posobnost/www_2004/obr_CER04/Ovzdusie_2_1.jpg

Mapa oblastí riadenia kvality ovzdušia v rámci SR

Zdroj: https://www.enviroportal.sk/indicator/detail?id=261&print=yes

2.6.2 VODNÉ TOKY A PLOCHY

Územie obce patrí hydrogeograficky do úmoria Čierneho mora, k základnému povodiu rieky Slaná. Vodnými zdrojmi obce sú - Hrdzavý potok, Dolinský potok, rieka Muránka. V katastri obce sa nachádzajú aj ponorné potoky a mnohé vyvieračky. Vodné toky sú čisté horského charakteru. Kataster obce spadá pod chránenú vodohospodársku oblasť (CHVO) Muránska planina s rozlohou 205 km2.

2.6.3 PÔDA

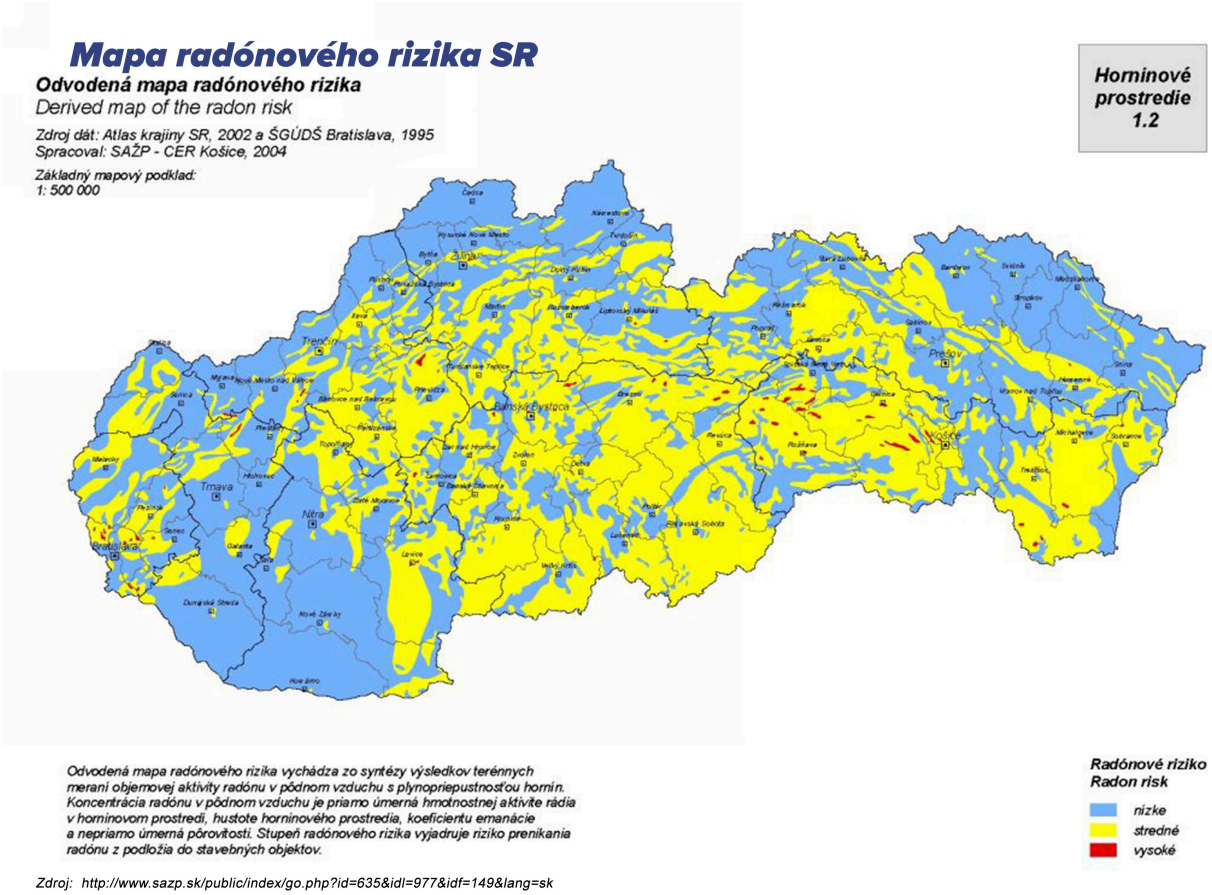
Obec Muráň sa rozprestiera na nive a terasovitej plošine okolo potokov, pri sútoku Muránky, Dolinského potoka a Bielej vody. Pramenná oblasť Muráňa s nivnými pôdami je zalesnená bukovým lesom, na sčasti odlesnenej planine s hnedými pôdami prevláda smrek. Lesy pokrývajú viac ako 85% k.ú. obce. Na jej južnom okraji sú mohutné vyvieračky.

2.6.4 HLUK

V obci nie sú evidované žiadne stále zdroje, ktoré by spôsobovali nadmernú hlačnosť. Najväčšiu hlučnosť v obci spôsobuje automobilová doprava (osobná aj nákladná), ktorá je smerovaná cez obec. Sú to cesty II triedy - II/531(Pavlovce – Rimavská Sobota – Tisovec – Muráň - Červená Skala križovatka I/66) v celkovej dĺžke 3,0 km a II/532 (Tornaľa/Behynce križovatka I/50 – Jelšava – Revúca – Muráň križovatka II/531) v celkovej dĺžke 13,7 km.

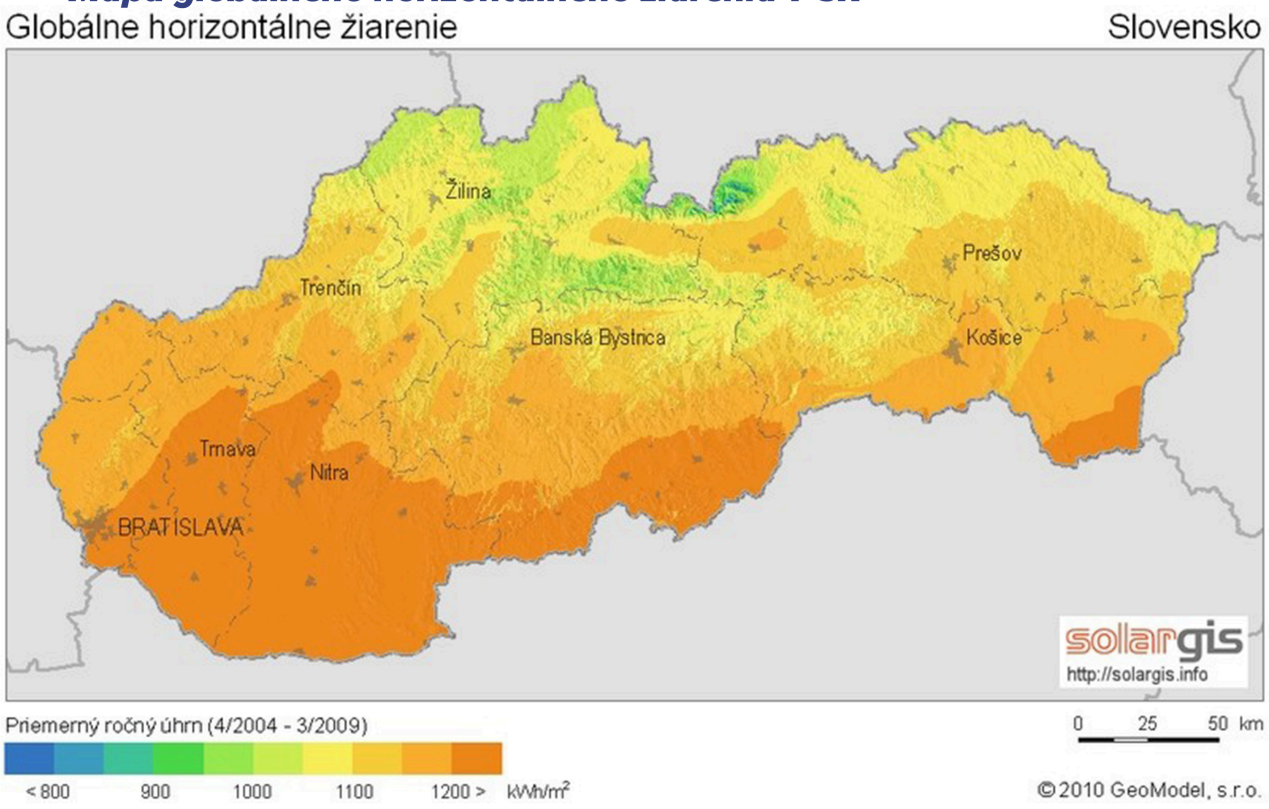
2.6.5 ŽIARENIE

Zdroje žiarenia je možné rozdeliť na prírodné a umelé. Medzi najčastejšie zdroje prírodného žiarenia patrí radón. V obci bolo identifikované nízke až stredné riziko výskytu radónu. Globálnym problémom, ktorý zasahuje aj do územia obce, je ultrafialové žiarenie. Hrúbka ozónovej vrstvy, ktorá slúži na jeho zachytávanie, je v posledných rokoch nad celým územím SR podpriemerná, t.j. pod hranicou 300 DU (cca 3 mm).

Zdroj: http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=635&idl=977&idf=149&lang=sk

Mapa globálneho horizontálneho žiarenia v SR

Zdroj: http://www.stavebne-forum.sk/sk/article/18155/nazory-na-energeticku-vyhodnost-slnecnych-elektrarni-sa-rozchadzaju/

2.6.6 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

V obci sú zabezpečené podmienky pre separovaný zber - nielen zbernými nádobami pri domoch, ale aj obecným zberným dvorom, kde môžu obyvatelia a majitelia domov v obci vyviesť svoj odpad do veľkokapacitných kontajnerov. Všetky donesené materiály sú bez poplatku, okrem stavebného odpadu, za ktorý sa platí podľa váhy. Odvoz odpadu zabezpečuje firma Brantner Gemer, s.r.o. z Rimavskej Soboty pravidelne podľa harmonogramu zverejneného pre občanov v obci.

2.6.7 ZELEŇ

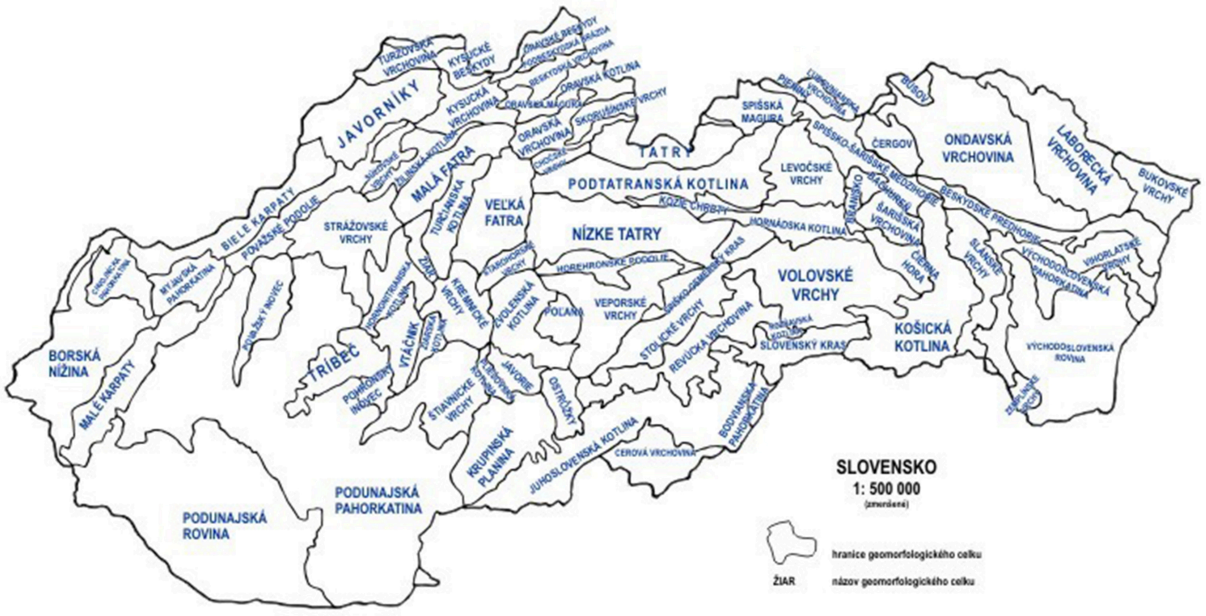
Zelené plochy sú hlavne lesy, ktoré pokrývajú viac ako 85% k.ú. obce. Celé katastrálne územie obce je v území Národného parku Muránska planina, alebo v jeho ochrannom pásme. Podľa zákona o ochrane prírody je územie chránené 2 až 5. stupňom ochrany prírody. Pramenná oblasť Muráňa s nivnými pôdami je zalesnená bukovým lesom, na sčasti odlesnenej planine s hnedými pôdami prevláda smrek. Drevinové zloženie lesov je pestré, dominujú buk, jedľa a smrek, na

sutinách lipa malolistá, lipa veľkolistá a jaseň štíhly, roztrúsene sa vyskytuje brest horský, javor mliečny a na výslnných miestach aj dub zimný. Na tienistých úpätiach skál sa zase vyskytuje tis.

2.6.8 RELIÉF

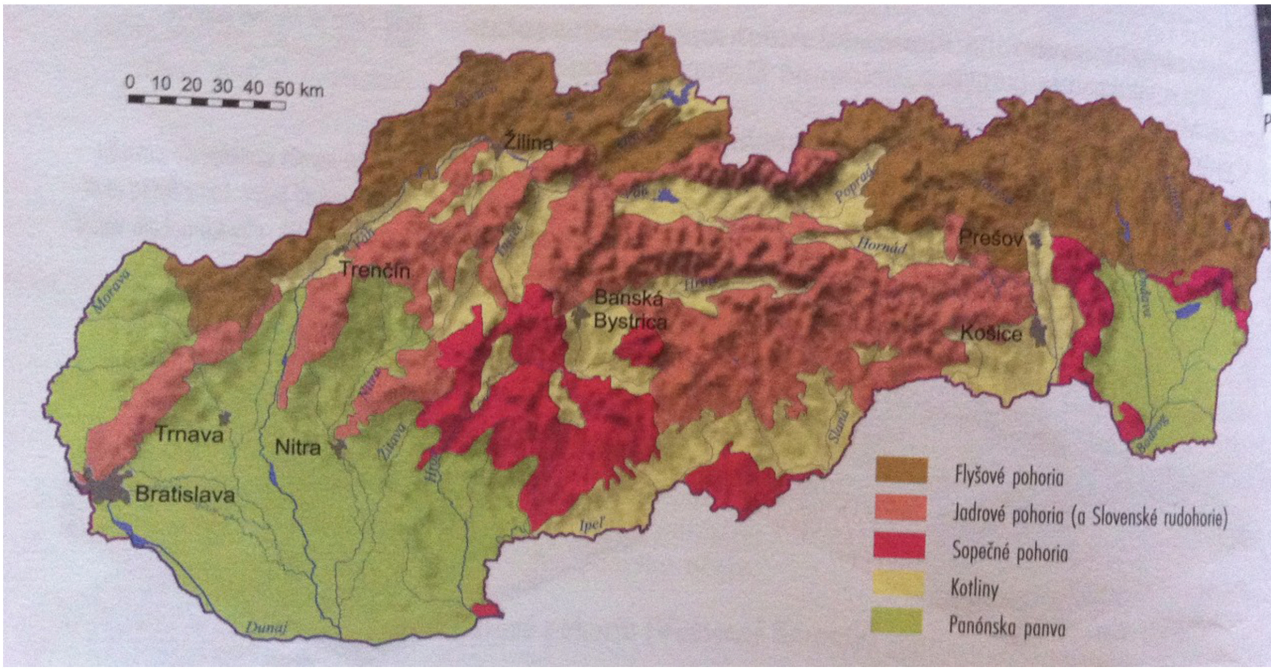
Obec Muráň sa rozprestiera na nive a terasovitej plošine okolo potokov, pri sútoku Muránky, Dolinského potoka a Bielej vody. Vertikálne rozpätie je v rámci katastrálneho územia obce 394 -1430 m.n.m. Kataster Muráňa rozdeľuje muránska tektonická línia. Severnú časť na Muránskej planine tvoria hrubé súvrstvia vápencov vystupujúce nad dolinou Muráňa strmými skalnými stenami, južnú hornatinnú až vrchovinnú časť ortoruly a svory.

Mapa reliéfu SR

Zdroj: http://www.herber.webz.cz/www_slovakia/geomorfologie.html

Mapa digitálneho modelu reliéfu SR

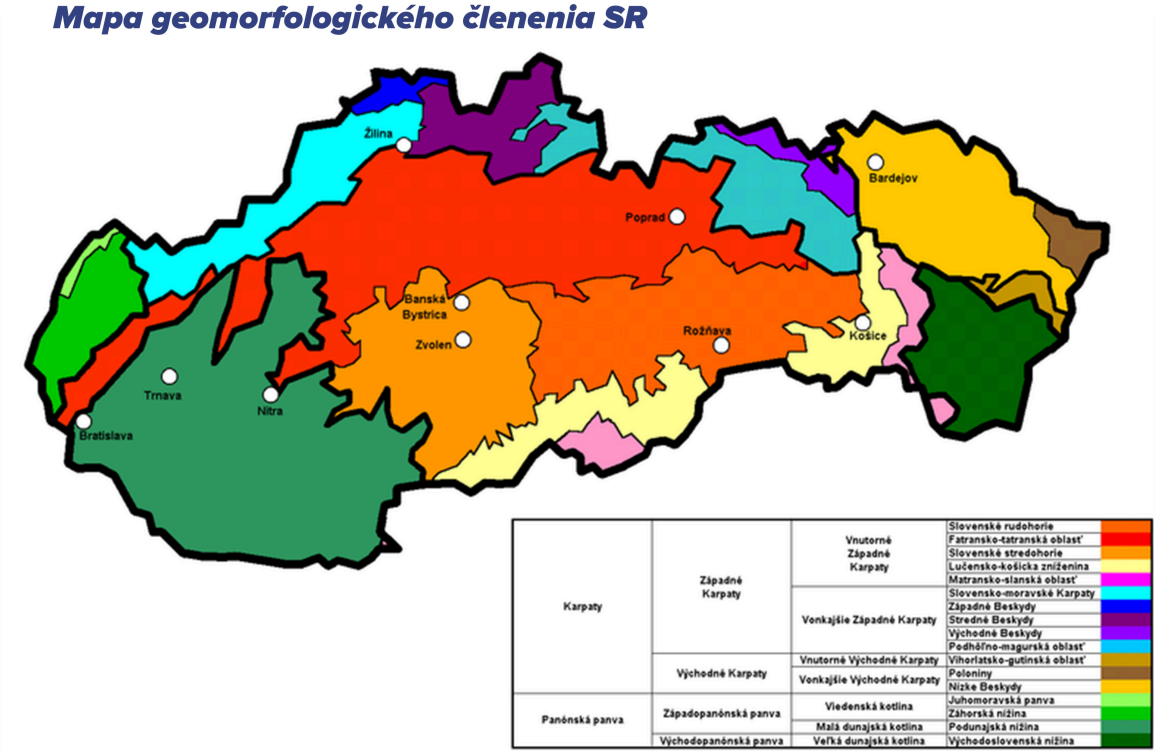
Zdroj: http://geografiapreziakov.webnode.sk/a9-rocnik/poznamky/povrch-slovenska/

2.6.9 GEOMORFOLOGICKÉ ČLENENIE

Národný park a Ochranné pásmo NP Muránska planina patria do subprovincie – Vnútorné Západné Karpaty, oblasti Slovenské Rudohorie (stredná časť), malou časťou zasahuje aj do Fatransko – tatranskej geomorf. oblasti v Horehronskom podolí, kde zaberá časť podcelku Heľpianske podolie. V Slovenskom rudohorí zaberá časti celkov: Veporské vrchy, Spišsko – Gemerský kras a Stolické vrchy

Obec Muráň sa nachádza v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria, pri sútoku Muráňa a Dolinského potoka, na križovatke starodávnych ciest spájajúcich sever a juh Slovenska: Hnúšťa - Tisovec – Muráň – Červená Skala a Tornaľa – Revúca -Muráň.

Mapa geomorfologického členenia SR

Zdroj: https://sk.wikipedia.org/wiki/Geomorfologick%C3%A9_%C4%8Dlenenie_Slovenska#/media/File:Geomorphologische_Einteilung_der_Slowakei.png

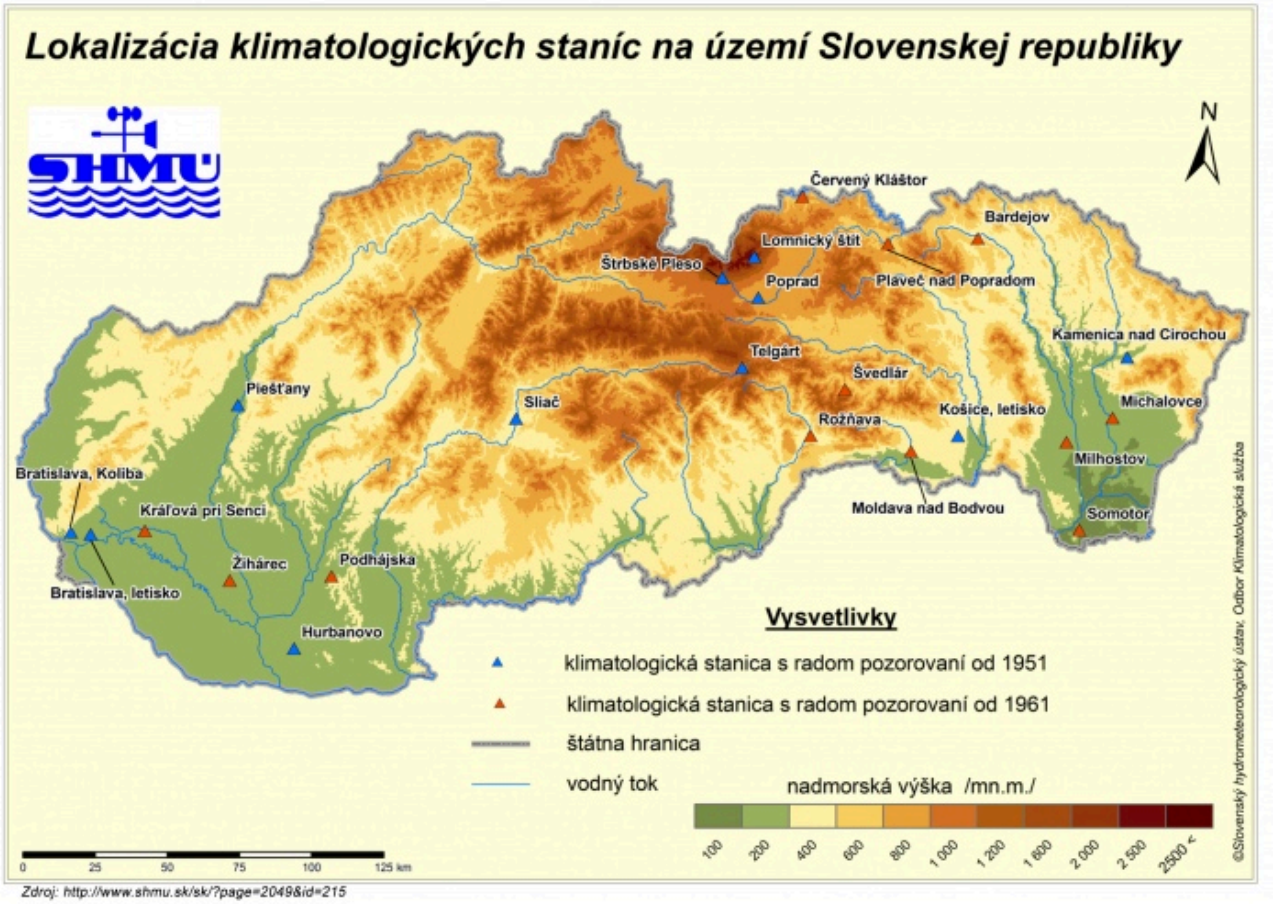
2.6.10 GEOLOGICKÉ PODLOŽIE

Geologickú stavbu Muránskej planiny tvorí niekoľko vrstiev hornín uložených na sebe. Na samom dne ležia kryštalické horniny z obdobia prvohôr, akými je budovaná severozápadná časť Slovenského rudohoria. Na nich v prvej vrstve spočíva druhohorný sedimentárny obal tvorený pieskovcami a ílovcami, ktorý sa nazýva federátska jednotka. V príkrovovej pozícii nad nimi leží jednotka nazývaná turnaikum, tvorená pieskovcami, ílovcami a vápencami. Nad nimi sa navrstvil ďalší príkrov – muránsky. Jeho druhohorné vápence a dolomity, siahajúce od stredného triasu po spodnú kriedu, tvoria najvýraznejšiu horninovú masu Muránskej planiny. V starších treťohorách bolo celé územie zaliate morom, ktoré zanechalo usadeniny, aké dnes možno nájsť napríklad na chrbte Káštera pri Tisovci. Následné intenzívne vrásnenie spôsobilo opätovné vynorenie oblasti. Búrlivý vývin územia pretrvával aj v mladšom období treťohôr, kedy sa vplyvom vulkanickej činnosti nad Magnetovým vrchom severozápadne od Tisovca navŕšil kilometre vysoký vulkán. Intenzívna vulkanická činnosť, ktorej centrum bolo na strednom Slovensku, zanechala svoje stopy aj v oblasti Kľaku v podobe sopečných telies andezitov.

2.6.11 KLIMATICKÉ PODMIENKY

Územie Národného parku Muránska planina sa nachádza v miernom podnebnom (klimatickom) pásme s pravidelným striedaním ročných období. Je súčasťou širšej oblasti ležiacej na rozhraní oceánskeho a kontinentálneho podnebia. Takmer 80 % plochy územia NP Muránska planina zaberá chladná klíma, veľmi vlhká oblasť, kde priemerné zrážky oveľa prevyšujú výpar.

V obci teplota vzduchu dosahuje priemerne v januári -6 °C, priemerné teploty v júli sú 16°C. Výdatnosť zrážok je 1000 až 1400 mm za rok. Snehová pokrývka sa v obci vyskytuje 100 až 120 dní do roka, pričom jej maximálna výška presahuje 75 cm.

Zdroj: http://www.shmu.sk/sk/?page=2049&id=215

2.6.12 RASTLINSTVO

Na Muránskej planine sa vyskytujú rastliny teplomilné, sucho znášajúce, horské, zriedka i subalpínske druhy. Vďaka špecifickým mikroklimatickým podmienkam Muránskej planiny zachoval sa tu vzácny endemit – lykovec muránsky (Daphne arbuscula). Je to treťohorný relikt, ktorý prežil zaľadnenie a nikde inde na svete nemá prirodzený výskyt. Celé katastrálne územie

obce je v území Národného parku Muránska planina, alebo v jeho ochrannom pásme.

Oblasť Muráňa s nivnými pôdami je zalesnená bukovým lesom, na sčasti odlesnenej planine s hnedými pôdami prevláda smrek. Lesy pokrývajú viac ako 85% katastrálneho územia obce.

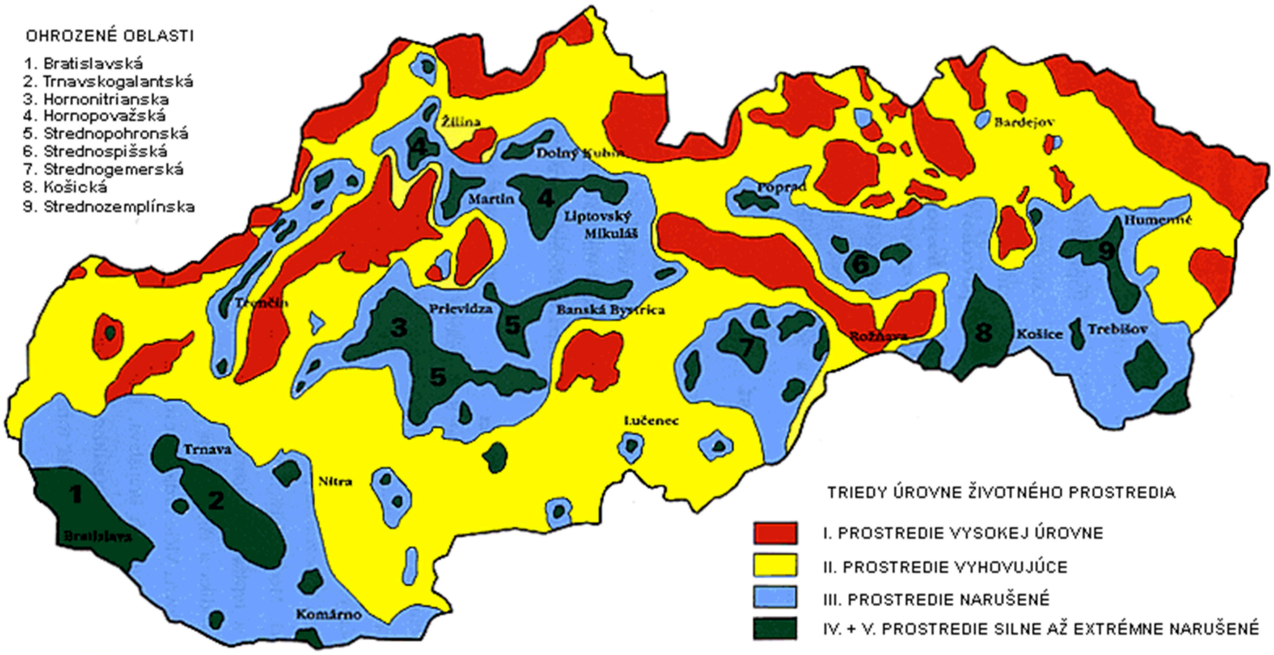
2.6.13 ŽIVOČÍŠSTVO

Členitý reliéf Muránskej planiny vytvára mimoriadne pestré stanovištné podmienky vhodné pre existenciu živočíchov s rôznymi ekologickými nárokmi. Jej geografická poloha blízko panónskej oblasti vytvorila predpoklady na spoločnú prítomnosť horských karpatských druhov s niektorými teplomilnými panónskymi druhmi. Lesy Muránskej planiny sú domovom veľkých karpatských šeliem – vlka dravého, medveďa hnedého, rysa ostrovida i mačky divej. Horské potoky, ktoré sa postupne vlievajú do nižšie položených riek, vytvárajú ideálne podmienky pre prítomnosť niektorých pôvodných druhov rýb a ostatných druhov vodných živočíchov. Prítomnosť rýb vo vodných tokoch je nevyhnutnou podmienkou pre výskyt vydry riečnej. Tá sa vyskytuje prakticky vo všetkých dolinách, ktoré disponujú výdatným vodným tokom. Vydre v potokoch nezriedka konkuruje vzácny bocian čierny. V starých lesných porastoch ochranných lesov a na početných neprístupných skalných zrázoch nachádzajú vhodné podmienky pre výskyt a hniezdenie viaceré druhy dravcov i sov. Medzi najvzácnejšie patria orol skalný, sokol sťahovavý, sova dlhochvostá, kuvičok vrabčí a pôtik kapcavý. Smrekové lesy najvyšších polôh Muránskej planiny obýva vzácny a ohrozený tetrov hlucháň.

2.6.14 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Muráň leží v juhovýchodnej časti Slovenského rudohoria, pri sútoku rieky Muráň a Dolinského potoka. Nachádza v Banskobystrickom kraji na území okresu Revúca. Podľa environmentálnej regionalizácie SR možno hodnotiť ako prostredie vyhovujúce (2. stupeň) a prostredie vysokej úrovne (1. stupeň). Obec sa stará o pravidelný vývoz a separáciu odpadu.

Mapa úrovni životného prostredia jednotlivých oblastí SR

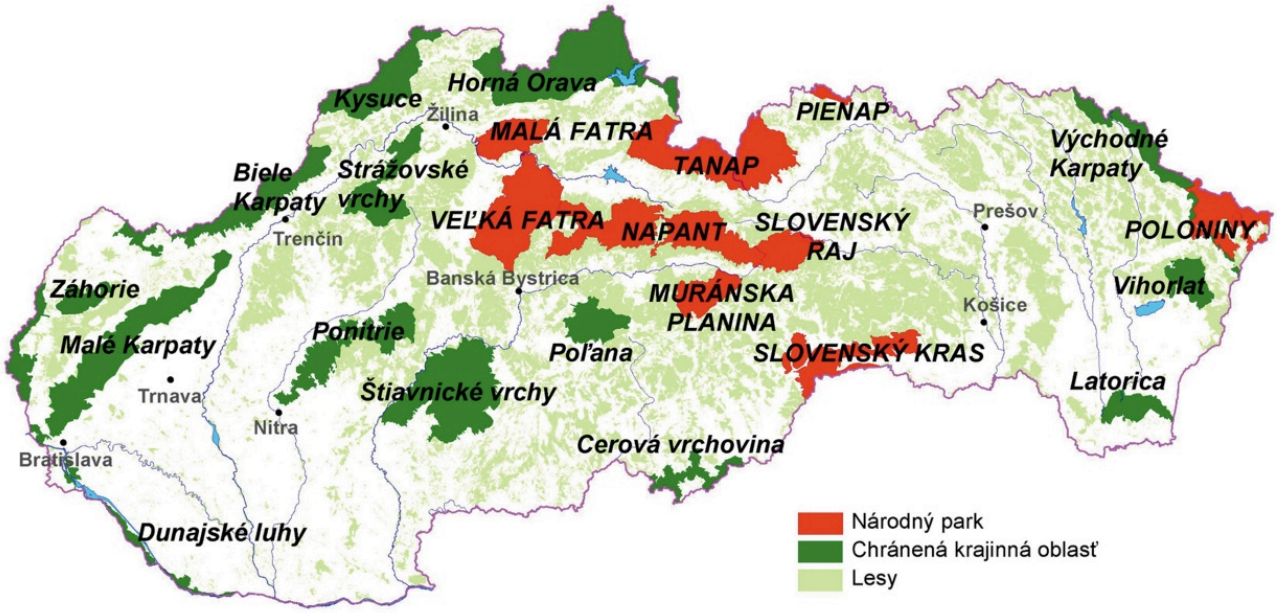

Zdroj: http://www.sazp.sk/slovak/periodika/sprava/SPRAVA95/STAV/enstav_m1.html

2.6.15 OCHRANA PRÍRODY A KRAJINY

V rámci ochrany prírody a krajiny je potrebné dbať predovšetkým na ochranu 3 základných zložiek: vody, ovzdušia a samotnej prírody a krajiny. Starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových a podzemných vôd, vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Na ochranu ovzdušia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia, ktorý upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. Základným právnym predpisom na ochranu prírody je zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Mapa národných parkov a chránených krajinných oblastí SR

Zdroj: https://www.google.sk/search?q=mapa+reliefu+SR&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjgyoTFnL7NAhUsEJoKHUBZAHIQ_AUICCgB&biw=1366&bih=643#imgrc=LWTv7wZKkxZW1M%3A

Takmer celý kataster obce leží na území Národného parku Muránska planina a jeho ochranného pásma. Národný park bol vyhlásený 1.10.1997 a predstavuje územie európskeho významu ako provinciálne biocentrum. Podľa zákona o ochrane prírody je územie chránené 2 až 5. stupňom ochrany prírody. Opatrenia súvisiace s ochranou prírody sú povinný rešpektovať všetky subjekty, ktoré vykonávajú alebo plánujú vykonávať v území svoje aktivity.

V obci je situované Informačné stredisko Správy Národného parku Muránska planina, ktoré poskytuje informácie o prírodných hodnotách Národného parku Muránska planina, jeho súčasťou je stála expozícia národného parku. Národný park má rozlohu 203,18 km² a jeho ochranné pásmo 216,98 km², čo je spolu vyše 517 km². Jadro národného parku pozostáva z vápencovej a dolomitovej planiny s krasovými útvarmi. Celková dĺžka krasového terénu od osady Červená Skala (časť obce Šumiac) po mesto Tisovec je okolo 25 km. Je tu viac ako 250 jaskýň, ktoré nie sú prístupné verejnosti. Najrozsiahlejší jaskynný systém je Bobačka, ktorej dĺžka je 3 km. V NP sa nachádza 15 priepastí a viac ako 50 ponorov a vyvieračiek a mnohé krasové a skalnaté útvary. Flóra národného parku je významná svojou biodiverzitou a bohatosťou druhov a zahŕňa

35 endemických a subendemických druhov, napríklad Lykovec muránsky (Daphne arbuscula). Lykovec muránsky je treťohorný relikt, ktorý na území rastie milióny rokov. Lesy pokrývajú asi 86 % rozlohy národného parku. Medzi turistické atrakcie patrí 300 km označených turistických chodníkov a náučných trás. Najlepší prístup do parku je cez okolité obce a osady, napríklad Muráň alebo Závadka nad Hronom. V roku 2013 Správa Národného parku Muránska planina získala významné ocenenie – Chartu pre trvalo udržateľný turizmus. Titul Územie s trvalo udržateľným turizmom udelila Muránskej planine sieť európskych národných parkov v Európe EUROPARC Federation.

2.6.16 LIMITY VYUŽITIA ÚZEMIA A POTENCIÁLNE ROZVOJOVÉ PLOCHY

Limity využitia územia vyplývajú zo záväznej časti územného plánu obce. Z pohľadu prírodno-environmentálnej analýzy ide o územia, ktoré sú definované v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny. Potenciálne rozvojové plochy sú územia, ktoré je možné využiť na rozvoj takých činností, ktoré sú v súlade so zákonom o ochrane prírody a krajiny a nenarušia ráz a charakter obce.

Priestorové usporiadanie územia obce rešpektuje existujúcu stavebnú štruktúru a výškové dominanty (kostol). Výšková hladina rodinnej zástavby 2P a bytových domov 3P sa zachováva. Jestvujúce priestorové usporiadanie obce sa dobudováva o lokality rodinných domov a zmiešanej zástavby - Pod cintorínom, Pri družstve, Pri stanici.

2.6.17 ZHRNUTIE PRÍRODNO-ENVIRONMENTÁLNEJ ANALÝZY

Prírodno-environmentálna analýza je zameraná na zhodnotenie jednotlivých zložiek ŽP, živej a neživej prírody. Kvalita ovzdušia je bezproblémová, hoci čiastočné znečistenie vzniká spaľovaním tuhých palív pri vykurovaní a emisiami z dopravy. Obcou preteká Hrdzavý potok, Dolinský potok, rieka Muránka. Reliéf územia tvorí Národný park Muránska planina, ktorý je najväčšou zaujímavosťou obce aj veľkou turistickou atrakciou. Nadmorská výška stredu obce je od 394 m n. m. Vďaka 85 % zalesneniu (9 151 ha) je v oblasti rozšírený ťažobný drevársky priemysel. Vlastníkmi a hospodármi lesa sú Lesy SR, Urbárska a pasienková spoločnosť a cirkev. Z flóry je zaujímavý

výskyt vzácneho endemitu – lykovec muránsky (Daphne arbuscula). Je to treťohorný relikt, ktorý prežil zaľadnenie a nikde inde na svete nemá prirodzený výskyt.

Obec sa angažuje v oblasti odpadového hospodárstva. Odpad sa odváža podľa zverejneného harmonogramu (dvojtýždenne), je tu zavedený aj separovaný zber, má zberný dvor s veľkoobjemovými kontajnermi. Kvalita životného prostredia je vyhovujúca (2. stupeň) a prostredie je vysokej úrovne. História obce siaha až do 13.storočia a dnešný názov Muráň používa obec od roku 1920.

2.7 ZHODNOTENIE PRIESKUMOV VEREJNEJ MIENKY

Zhodnotenie prieskumu verejnej mienky tvorí samostatnú prílohu k dokumentu.

2.8 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je základným analytickým nástrojom, ktorý slúži na zhodnotenie súčasného stavu riešeného územia.

2.8.1 CELKOVÁ SWOT ANALÝZA

Výsledná SWOT analýza			
Silné stránky		**Slabé stránky**	
» Národný park Muránska planina	**9**	» Nedostatočné využívanie prírodného potenciálu pre zvýšenie CR	**8**
» Komunitné centrum sociálnej práce	**8**	» Nízky záujem nezamestnaných o ponúkané pracovné príležitosti	**6**
» Uchovávanie tradičných kultúrnych podujatí	**7**	» Nekonkurenčné podnikateľské prostredie v oblasti CR	**7**
» Spolupráca s obcami v rámci regionálneho rozvoja	**8**	» Nedostatok priestorovových možností v školských zariadeniach pre špecializované učebne	**8**
» Školstvo pre mladé rodiny - ZŠ a MŠ	**7**	» Nedostatok finančných zdrojov pre	**6**

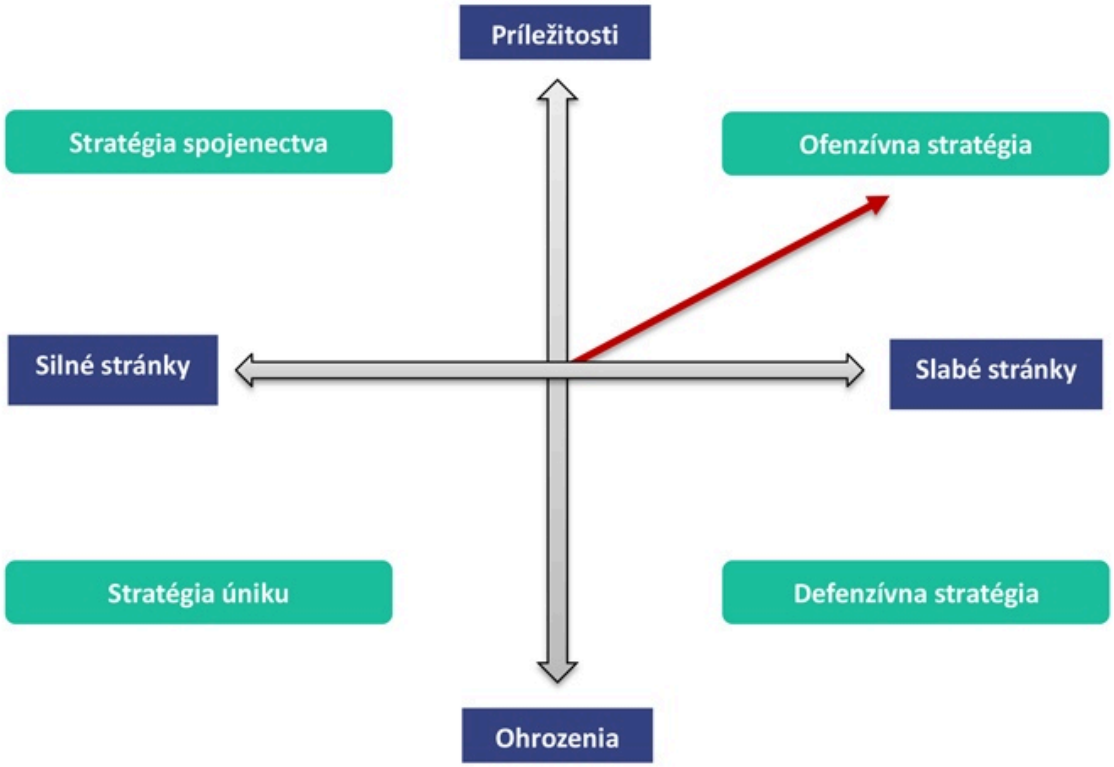
		rozšírenie kultúrnych a spoločenských aktivít	
» Partnerstvo Čierny Hron - Muránska planina	**7**	» Vysoký podiel obyvateľov s nízkym vzdelaním	**7**
» Vysoká kvalita životného prostredia	**8**		
Príležitosti		**Ohrozenia**	
» Dotačné nástroje štátu pre aktívne opatrenia na trhu práce	**7**	» Nebezpečenstvo znečisťovania prírody čiernymi skládkami	**7**
» Celoživotné vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých	**8**	» Nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečovanie technických služieb	**6**
» Získanie nenávratnej finančnej podpory na rekonštrukciu a rozšírenie kapacity obecných budov	**6**	» Nedostatok investorov pre skvalitnenie služieb v oblasti CR	**7**
» Rozvoj CR v oblasti cykloturistiky- vybudovať cyklotrasy	**8**	» Nevybudované podmienky pre deti a mládež na športovanie a voľnočasové aktivity	**5**
» Získať doplnkové zdroje financovania pre zvýšenie energetickej efektívnosti obecných budov	**7**		
» Zvýšenie enviromentálneho povedomia obyvateľov	**6**		

2.8.0.1 TYP VÝSLEDNEJ STRATÉGIE

Na základe hodnôt z tejto tabuľky bolo možné určiť typ výslednej stratégie. Zatiaľ čo rozdiel silných a slabých stránok vyšiel 54 - 42 = **12**, rozdiel príležitostí a ohrození bol 42 - 25 = **17**, čo spoločne udáva ofenzívny typ stratégie.

Ide o najatraktívnejší strategický variant. Môže si ho zvoliť také riešené územie, v ktorom

prevažujú silné stránky nad slabými a príležitosti nad hrozbami. Vzhľadom na výraznú prevahu silných stránok je obec schopná využiť všetky ponúkajúce sa príležitosti. Odporúča sa ofenzívna stratégia z pozície sily.

2.9 MATICA VZÁJOMNÝCH VÄZIEB SWOT ANALÝZY

FORMULÁR Č. A 11 - MATICA VZÁJOMNÝCH VÄZIEB SWOT ANALÝZY

	1) Dotačné nástroje štátu pre aktívne opatrenia na trhu práce	2) Celoživotné vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých	3) Získanie nenávratnej finančnej podpory na rekonštrukciu a rozšírenie kapacity obecných budov	4) Rozvoj CR v oblasti cykloturistiky- vybudovať cyklotrasy	5) Získať doplnkové zdroje financovania pre zvýšenie energetickej efektívnosti obecných budov
A) Národný park Muránska planina				++	
B) Komunitné centrum sociálnej práce	+	+			
C) Uchovávanie tradičných kultúrnych podujatí	+				

	1) Dotačné nástroje štátu pre aktívne opatrenia na trhu práce	2) Celoživotné vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých	3) Získanie nenávratnej finančnej podpory na rekonštrukciu a rozšírenie kapacity obecných budov	4) Rozvoj CR v oblasti cykloturistiky- vybudovať cyklotrasy	5) Získať doplnkové zdroje financovania pre zvýšenie energetickej efektívnosti obecných budov
D) Spolupráca s obcami v rámci regionálneho rozvoja	+	+		++	
E) Školstvo pre mladé rodiny - ZŠ a MŠ					
F) Partnerstvo Čierny Hron - Muránska planina				++	
G) Vysoká kvalita životného prostredia				++	

FORMULÁR Č. A 11 - MATICA VZÁJOMNÝCH VÄZIEB SWOT ANALÝZY

	6) Zvýšenie enviromentálneho povedomia obyvateľov
A) Národný park Muránska planina	++
B) Komunitné centrum sociálnej práce	
C) Uchovávanie tradičných kultúrnych podujatí	
D) Spolupráca s obcami v rámci regionálneho rozvoja	+
E) Školstvo pre mladé rodiny - ZŠ a MŠ	
F) Partnerstvo Čierny Hron - Muránska planina	+
G) Vysoká kvalita životného prostredia	++

STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja riešeného územia pri zohľadnení jeho vnútorných špecifík. Určuje hlavné ciele a priority rozvoja územia pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja. Po zhodnotení pripravenosti projektových zámerov sa navrhuje celá štruktúra jednotlivých cieľov, priorít, opatrení a aktivít, ktoré je potrebné postupne naplniť.

3.1 OPIS ROZVOJOVEJ STRATÉGIE

V rámci rozvojovej stratégie bola vyhotovená hierachicky usporiadaná štruktúra cieľov, priorít, opatrení a aktivít. V nadväznosti na ciele boli definované priority a opatrenia, ktoré ich bližšie špecifikujú. Najdôležitejšou časťou sú aktivity, teda konkrétne projektové zámery, realizáciou ktorých bude zároveň postupne naplnená vízia obce.

3.2 VÍZIA

„Obec Muráň je vstupnou bránou do Muránskej planiny, bezpečná obec s neustále sa zlepšujúcimi podmienkami pre život obyvateľov s pozitívnym vzťahom k obci s poskytovanými službami podporujúcimi rozvoj CR“

3.3 HIERARCHICKÁ ŠTRUKTÚRA

Ukazovateľ výstupu Projektový zámer Príprava projektu Akčný plán
Monitorovanie Finančný rámec Hodnotiace kritérium
Výnosovo-nákladová analýza Mapa aktivít

CIEĽ 1: HOSPODÁRSKA OBLASŤ

Priorita 1.1: Školstvo

Opatrenie 1.1.1: Podmienky pre vzdelávanie

Aktivita 1.1.1.1: Rekonštrukcia a rozšírenia priestorov ZŠ a MŠ

Priorita 1.2: Podpora CR

Opatrenie 1.2.1: Historické pamiatky

Aktivita 1.2.1.1: Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky Muránsky hrad

Opatrenie 1.2.2: Turistika

Aktivita 1.2.2.1: Regionálny rozvoj CR - spoločná cyklotrasa

Priorita 1.3: Infraštruktúra

Opatrenie 1.3.1: Miestne komunikácie

Aktivita 1.3.1.1: Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácii

Opatrenie 1.3.2: Zvýšenie bezpečnosti

Aktivita 1.3.2.1: Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce

Opatrenie 1.3.3: Plán vývoja obce

Aktivita 1.3.3.1: Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie

CIEĽ 2: SOCIÁLNA OBLASŤ

Priorita 2.1: Kvalita života

Opatrenie 2.1.1: Služby obce

Aktivita 2.1.1.1: Zabezpečenie vybavenia odborných učební ZŠ s prístupom na internet

Aktivita 2.1.1.2: Zriadenie a prevádzka domova sociálnych služieb

Aktivita 2.1.1.3: Vybudovanie lanového parku

Aktivita 2.1.1.4: Vybudovanie detského parku s exteriérovým ihriskom

Aktivita 2.1.1.5: Podpora celoživotného vzdelávania pomocou internetu

CIEĽ 3: ENVIROMENTÁLNA OBLASŤ

Priorita 3.1: Odpadové hospodárstvo

Opatrenie 3.1.1: Separovanie odpadu

Aktivita 3.1.1.1: Podpora a motivácia k separácii tuhého odpadu

Aktivita 3.1.1.2: Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu

Priorita 3.2: Ochrana prostredia

Opatrenie 3.2.1: Údržba verejných priestorov

Aktivita 3.2.1.1: Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)

Opatrenie 3.2.2: Úspora prevádzkových nákladov

Aktivita 3.2.2.1: Používanie energeticky úsporných zdrojov v obecných budovách

Opatrenie 3.2.3: Neznečisťovanie prírody

Aktivita 3.2.3.1: Podpora projektov environmentálnej osvety-prednášky, aktivity v prírode

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít, potrebných na zabezpečenie realizácie PHRSR. Obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov minimálne na úroveň opatrení a aktivít, ktoré sú tvorené vecne príbuznými skupinami projektov.

FORMULÁR Č. P 1 - PREHĽAD OPATRENÍ, PROJEKTOV A AKTIVÍT PODĽA OBLASTÍ

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť
1.1.1 Podmienky pre vzdelávanie	1.1.1.1 Rekonštrukcia a rozšírenia priestorov ZŠ a MŠ	1.1 Školstvo
1.2.1 Historické pamiatky	1.2.1.1 Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky Muránsky hrad	1.2 Podpora CR
1.2.2 Turistika	1.2.2.1 Regionálny rozvoj CR - spoločná cyklotrasa	
1.3.1 Miestne komunikácie	1.3.1.1 Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácii	1.3 Infraštruktúra
1.3.2 Zvýšenie bezpečnosti	1.3.2.1 Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce	
1.3.3 Plán vývoja obce	1.3.3.1 Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie	
2.1.1 Služby obce	2.1.1.1 Zabezpečenie vybavenia odborných učební ZŠ s prístupom na internet	2.1 Kvalita života
	2.1.1.2 Zriadenie a prevádzka domova sociálnych služieb	
	2.1.1.3 Vybudovanie lanového parku	

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť
	2.1.1.4 Vybudovanie detského parku s exteriérovým ihriskom	
	2.1.1.5 Podpora celoživotného vzdelávania pomocou internetu	
3.1.1 Separovanie odpadu	3.1.1.1 Podpora a motivácia k separácii tuhého odpadu	3.1 Odpadové hospodárstvo
	3.1.1.2 Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu	
3.2.1 Údržba verejných priestorov	3.2.1.1 Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)	3.2 Ochrana prostredia
3.2.2 Úspora prevádzkových nákladov	3.2.2.1 Používanie energeticky úsporných zdrojov v obecných budovách	
3.2.3 Neznečisťovanie prírody	3.2.3.1 Podpora projektov environmentálnej osvety- prednášky, aktivity v prírode	

FORMULÁR Č. P 2 - ZOZNAM UKAZOVATEĽOV CIEĽOV/PRIORITNÝCH OBLASTÍ

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/ hodnota
Prioritná oblasť 1: Školstvo						
Opatrenie 1.1.1/Aktivita 1.1.1.1: Podmienky pre vzdelávanie/Rekonštrukcia a rozšírenia priestorov ZŠ a MŠ						
Hlavné ukazovatele	Zriadenie odborných učební na ZŠ	Ukazovatele vplyvu		Počet	2022 0	2023 3

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/ hodnota
Prioritná oblasť 2: Podpora CR						
Opatrenie 1.2.1/Aktivita 1.2.1.1: Historické pamiatky/Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky Muránsky hrad						
Hlavné ukazovatele	Návštevnosť Muránskeho hradu	Ukazovatele dopadu		Počet návštevníkov ročne	2021 150	2025 300

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 2: Podpora CR						
Opatrenie 1.2.2/Aktivita 1.2.2.1: Turistika/Regionálny rozvoj CR - spoločná cyklotrasa						
Hlavné ukazovatele	Vybudované podmienky pre cykloturizmus	Ukazovatele vplyvu		Počet	2022 0	2024 1

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 3: Infraštruktúra						
Opatrenie 1.3.1/Aktivita 1.3.1.1: Miestne komunikácie/Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácii						
Hlavné ukazovatele	Vyhovujúci technický stav miestnych komunikácií	Ukazovatele vplyvu		Dĺžka rekonštruovaných úsekov	2021 	2025

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 3: Infraštruktúra						
Opatrenie 1.3.2/Aktivita 1.3.2.1: Zvýšenie bezpečnosti/Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce						
Hlavné ukazovatele	Funkčný a účinný kamerový systém	Ukazovatele vplyvu		Počet kamerových systémov	2021 1	2022 1

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 3: Infraštruktúra						
Opatrenie 1.3.3/Aktivita 1.3.3.1: Plán vývoja obce/Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie						
Hlavné ukazovatele	Aktuálny Územný plán	Ukazovatele dopadu		Počet	2021 0	2021 1

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/ hodnota
Prioritná oblasť 1: Kvalita života						
Opatrenie 2.1.1/Aktivita 2.1.1.1: Služby obce/Zabezpečenie vybavenia odborných učební ZŠ s prístupom na internet						
Hlavné ukazovatele	Odborné učebne s technickým vybavením a nábytkom	Ukazovatele dopadu		Počet	2023 0	2023 3
Opatrenie 2.1.1/Aktivita 2.1.1.2: Služby obce/Zriadenie a prevádzka domova sociálnych služieb						
Hlavné ukazovatele	Domov sociálnych služieb	Ukazovatele vplyvu		Počet	2021 0	2025 1
Opatrenie 2.1.1/Aktivita 2.1.1.3: Služby obce/Vybudovanie lanového parku						
Hlavné ukazovatele	Lanový park	Ukazovatele vplyvu		Počet	2023 0	2023 1
Opatrenie 2.1.1/Aktivita 2.1.1.4: Služby obce/Vybudovanie detského parku s exteriérovým ihriskom						
Hlavné ukazovatele	Detský park	Ukazovatele dopadu		Počet	2022 0	2022 1
Opatrenie 2.1.1/Aktivita 2.1.1.5: Služby obce/Podpora celoživotného vzdelávania pomocou internetu						

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Hlavné ukazovatele	Celoživotné vzdelávanie	Ukazovatele vplyvu		Počet účastníkov	2023	2025
					0	20

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 1: Odpadové hospodárstvo						
Opatrenie 3.1.1/Aktivita 3.1.1.1: Separovanie odpadu/Podpora a motivácia k separácii tuhého odpadu						
Hlavné ukazovatele	Povedomie o nutnosti separovania	Ukazovatele dopadu		Počet	2021	2022
Opatrenie 3.1.1/Aktivita 3.1.1.2: Separovanie odpadu/Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu						
Hlavné ukazovatele	Likvidácia vlastného bio odpadu	Ukazovatele vplyvu		Počet kompostovísk	2021	2021
					0	50

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 2: Ochrana prostredia						
Opatrenie 3.2.1/Aktivita 3.2.1.1: Údržba verejných priestorov/Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)						
Hlavné ukazovatele	Multifunkčné upratovacie vozidlo	Ukazovatele dopadu		Počet	2022 0	2022 1

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 2: Ochrana prostredia						
Opatrenie 3.2.2/Aktivita 3.2.2.1: Úspora prevádzkových nákladov/Používanie energeticky úsporných zdrojov v obecných budovách						
Hlavné ukazovatele	Úsporné zdroje energie	Ukazovatele vplyvu		Počet	2022 1	2024 3

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

	Ukazovateľ	Definícia	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východiskový rok/hodnota	Cieľový rok/hodnota
Prioritná oblasť 2: Ochrana prostredia						
Opatrenie 3.2.3/Aktivita 3.2.3.1: Neznečisťovanie prírody/Podpora projektov environmentálnej osvety-prednášky, aktivity v prírode						
Hlavné ukazovatele	Enviromentálne povedomie	Ukazovatele dopadu		Počet	2021	2025

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

FORMULÁR Č. P 4 - FORMULÁR NA PRÍPRAVU PROJEKTOV

Názov projektu	Rekonštrukcia a rozšírenia priestorov ZŠ a MŠ
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Projektant a stavebná spoločnosť
Začatie a ukončenie projektu	2022 až 2023
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatok priestorov v budove školy pre zriadenie odborných učební
Cieľ projektu	Zlepšiť kvalitu vzdelávania
Výstupy	Odborné učebne na ZŠ
Používatelia	Žiaci a obyvatelia (prednášky a celoživotné vzdelávanie)
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	Vandalizmus
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácii
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Stavebná spoločnosť
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2025
Stav projektu pred realizáciou	Nevyhovujúci technický stav
Cieľ projektu	Zlepšiť kvalitu života
Výstupy	Opravené miestne komunikácie (cesty, chodníky, parkoviská)

Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Dĺžka rekonštruovaných úsekov
Zmluvné podmienky	
Riziká	Ťažká doprava
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky Muránsky hrad
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dobrovoľníci a pamiatkári
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2025
Stav projektu pred realizáciou	Chátrajúci historický objekt
Cieľ projektu	Zvýšiť počet návštevníkov hradu Muráň
Výstupy	Obnovená historická pamiatka
Používatelia	Návštevníci
Indikátory monitoringu	Počet návštevníkov ročne
Zmluvné podmienky	
Riziká	Vandalizmus
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Regionálny rozvoj CR - spoločná cyklotrasa
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Starostovia obcí spoločného projektu
Začatie a ukončenie projektu	2022 až 2024

Stav projektu pred realizáciou	Absencia podmienok pre hromadnú cykloturistiku v obci a okolí
Cieľ projektu	Zvýšiť počet návštevníkov v obci
Výstupy	Chodník pre bicyklistov
Používatelia	Bicyklisti, bicyklujúce rodiny s deťmi
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Spoločnosť pre realizáciu kamerového systému
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2022
Stav projektu pred realizáciou	Nedostatočné pokrytie kamerovým systémom
Cieľ projektu	Zvýšiť bezpečnosť monitorovaním
Výstupy	Účinný kamerový systém
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet kamerových systémov
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie

Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Projektant
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2021
Stav projektu pred realizáciou	Potreba aktualizácie územnej dokumentácie
Cieľ projektu	Zohľadnenie aktuálnych potrieb obce v územnom pláne
Výstupy	Územný plán
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Zabezpečenie vybavenia odborných učební ZŠ s prístupom na internet
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dodávateľ PC techniky a dodávateľ školského nábytku
Začatie a ukončenie projektu	2023 až 2023
Stav projektu pred realizáciou	Dobudované učebne bez vybavenia
Cieľ projektu	Kvalita vzdelávania
Výstupy	Odborné učebne
Používatelia	Žiaci, účastníci seminárov, absolventi celoživotného vzdelávania
Indikátory monitoringu	Počet

Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Zriadenie a prevádzka domova sociálnych služieb
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Pracovníci zabezpečujúci prevádzku Domova
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2025
Stav projektu pred realizáciou	Absencia Domova sociálnych služieb
Cieľ projektu	Skvalitniť život obyvateľom odkázaným na sociálne služby
Výstupy	
Používatelia	Príjemcovia sociálnych služieb
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Vybudovanie lanového parku
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Realizátor lanových parkov
Začatie a ukončenie projektu	2023 až 2023
Stav projektu pred realizáciou	Absencia oddychového lanového parku pre verejnosť

Cieľ projektu	Skvalitniť život
Výstupy	Oddychová zóna
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	Vandalizmus
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Vybudovanie detského parku s exteriérovým ihriskom
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dodávateľ detského exteriérového ihriska
Začatie a ukončenie projektu	2022 až 2022
Stav projektu pred realizáciou	Absencia detského parku
Cieľ projektu	Skvalitnenie života
Výstupy	Detské ihrisko
Používatelia	Obyvatelia, rodiny s deťmi
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	Vandalizmus
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Podpora celoživotného vzdelávania pomocou internetu
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt

Partneri garanta	Lektor práce s počítačom
Začatie a ukončenie projektu	2023 až 2025
Stav projektu pred realizáciou	Absencia kurzov pre dospelých v oblasti počítačovej vzdelanosti
Cieľ projektu	Skvalitniť život
Výstupy	
Používatelia	Obyvatelia-absolventi kurzu vzdelávania
Indikátory monitoringu	Počet účastníkov
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Podpora a motivácia k separácii tuhého odpadu
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Lektor enviro
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2022
Stav projektu pred realizáciou	Nedôsledné separovanie odpadu
Cieľ projektu	Znížiť množstvo tuhého odpadu vyvážaného na skládky
Výstupy	Kvalitné a nezamorené životné prostredie
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	Čierne skládky odpadu v prírode
Poznámky	

Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dodávateľ kompostoviska
Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2021
Stav projektu pred realizáciou	Absencia likvidovania bio odpadu
Cieľ projektu	Ochrana životného prostredia
Výstupy	
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet kompostovísk
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dodávateľ špeciálnych vozidiel
Začatie a ukončenie projektu	2022 až 2022
Stav projektu pred realizáciou	Absencia upratovacieho vozidla
Cieľ projektu	Skvalitniť život
Výstupy	
Používatelia	Obyvatelia

Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Používanie energeticky úsporných zdrojov v obecných budovách
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Dodávateľ energeticky úspornej technológie
Začatie a ukončenie projektu	2022 až 2024
Stav projektu pred realizáciou	Potreba zníženia prevádzkových nákladov
Cieľ projektu	Používanie zdrojov energie šetriacich prírodu
Výstupy	
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	
Poznámky	

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Názov projektu	Podpora projektov environmentálnej osvety- prednášky, aktivity v prírode
Garant	Obec Muráň
Kontaktná osoba garanta	Ing. Roman Goldschmidt
Partneri garanta	Ochrancovia prírody

Začatie a ukončenie projektu	2021 až 2025
Stav projektu pred realizáciou	Slabá starostlivosť o prírodu
Cieľ projektu	Zachovanie čistoty v prírode
Výstupy	
Používatelia	Obyvatelia
Indikátory monitoringu	Počet
Zmluvné podmienky	
Riziká	Prírodný vandalizmus
Poznámky	

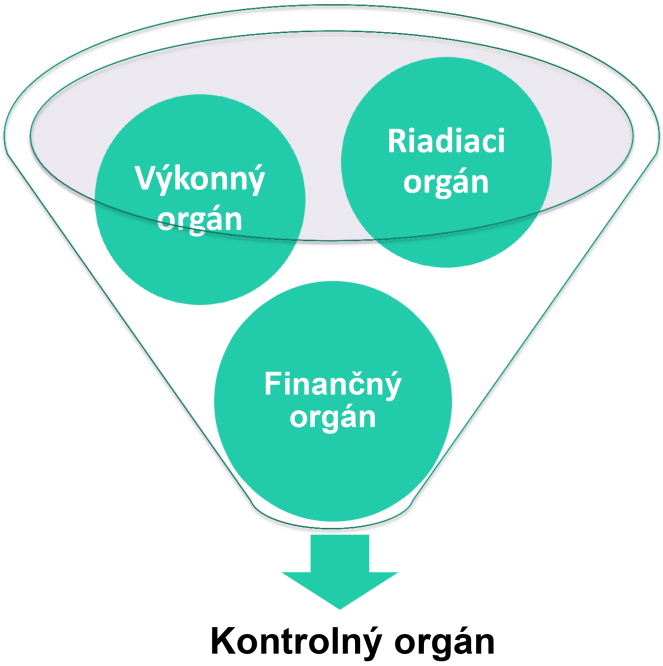
▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHRSR. Ďalej obsahuje systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu na základe stanovených merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu formou akčných plánov.

5.1 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Inštitucionálne a organizačné parametre definuje zákon NR SR č. 369/1990 Z. z., o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Obec podľa novely zákona č. 539/2008: spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie PHRSR, poskytuje súčinnosť pri príprave a realizácií PHRSR VÚC v území regiónu, poskytuje súčinnosť pri príprave regionálnych operačných programov a spolupracuje pri zabezpečovaní rozvojových spoločných zámerov. Do procesu zabezpečenia realizácie jednotlivých opatrení sú zapojené štyri organizačné zložky:

Riadiacim orgánom obce Muráň, zodpovedným za zabezpečenie realizácie PHRSR, je starosta a obecné zastupiteľstvo. Orgán navrhuje, riadi a zlepšuje procesy rozvoja s cieľom podporovať politiku a stratégiu definovanú v schválenom programovom dokumente tak, aby ním zabezpečované činnosti boli s ostatnými orgánmi koordinované a prispievali k efektívnosti a účinnosti podpory rozvoja aktivít na území obce.

Výkonným orgánom sú poverení pracovníci. Jedná sa zároveň aj o externé firmy, ktoré budú vykonávať plnenie jednotlivých aktivít a rozvojových cieľov riešeného územia.

Finančným orgánom je hlavná účtovníčka/účtovník riešeného územia. Dohliada na spracovanie všetkých dokumentov do účtovníctva a administratívy riešeného územia.

Kontrolný orgán je zastúpený hlavným kontrolórom/hlavnou kontrolórkou riešeného územia. Ten dohliada na vykonávanie jednotlivých aktivít na obecnej úrovni. Jeho úlohou je kontrolovať naplnenie jednotlivých opatrení a vypracovávať správu o kontrole.

FORMULÁR Č. R 2 - KRITÉRIÁ HODNOTENIA PHRSR

Skupina kritérií/Kritérium	Váha kritéria/ Body	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
Obsah dokumentu	3	0-4	Dokument spĺňa potrebné náležitosti, avšak neobsahuje všetky doplnkové formuláre.
Zrozumiteľnosť dokumentu	3	0-4	Dokument je po odbornej stránke zrozumiteľný, avšak niektoré časti sú zbytočne zložito písané pre laickú verejnosť.
Prehľadnosť dokumentu	4	0-4	Dokument má jasnú štruktúru a atraktívny dizajn.
Väzby dokumentu na iné strategické dokumenty na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	2	0-4	PHRSR nadväzuje len na základné strategické dokumenty VÚC (územný plán a PHRSR).
Súlad navrhovanej stratégie s potenciálom územia	4	0-4	Zvolená stratégia je ideálna vzhľadom k potenciálu daného územia.
Postupy monitorovania a hodnotenia	3	0-4	Jednotlivé kroky monitorovania a hodnotenia spĺňajú všetky náležitosti, ale sú popísané príliš všeobecne.

Skupina kritérií/Kritérium	Váha kritéria/ Body	Rozsah bodového hodnotenia	Poznámka
Iné...	...	0-4	...

FORMULÁR Č. R 1 - AKČNÝ PLÁN

Akčný plán pre oblasť 1.1 Školstvo				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 1.1.1: Podmienky pre vzdelávanie				
Aktivita 1.1.1.1: Rekonštrukcia a rozšírenia priestorov ZŠ a MŠ	2022 až 2023	Obec Muráň	150 000 €	Počet - 2023

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Akčný plán pre oblasť 1.2 Podpora CR				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 1.2.1: Historické pamiatky				
Aktivita 1.2.1.1: Rekonštrukcia kultúrnej pamiatky Muránsky hrad	2021 až 2025	Obec Muráň	1 000 000 €	Počet návštevníkov ročne - 2025
Opatrenie 1.2.2: Turistika				
Aktivita 1.2.2.1: Regionálny rozvoj CR - spoločná cyklotrasa	2022 až 2024	Obec Muráň	150 000 €	Počet - 2024

Návrat na hierarchickú štruktúru

Akčný plán pre oblasť 1.3 Infraštruktúra				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 1.3.1: Miestne komunikácie				
Aktivita 1.3.1.1: Dobudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácii	2021 až 2025	Obec Muráň	200 000 €	Dĺžka rekonštruovaných úsekov - 2025
Opatrenie 1.3.2: Zvýšenie bezpečnosti				
Aktivita 1.3.2.1: Rozšírenie a modernizácia kamerového systému obce	2021 až 2022	Obec Muráň	25 000 €	Počet kamerových systémov - 2022
Opatrenie 1.3.3: Plán vývoja obce				
Aktivita 1.3.3.1: Aktualizácia územnoplánovacej dokumentácie	2021 až 2021	Obec Muráň	10 000 €	Počet - 2021

Návrat na hierarchickú štruktúru

Akčný plán pre oblasť 2.1 Kvalita života				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 2.1.1: Služby obce				
Aktivita 2.1.1.1:	2023 až	Obec Muráň	20 000 €	Počet - 2023

Akčný plán pre oblasť 2.1 Kvalita života				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Zabezpečenie vybavenia odborných učební ZŠ s prístupom na internet	2023			
Aktivita 2.1.1.2: Zriadenie a prevádzka domova sociálnych služieb	2021 až 2025	Obec Muráň	300 000 €	Počet - 2025
Aktivita 2.1.1.3: Vybudovanie lanového parku	2023 až 2023	Obec Muráň	150 000 €	Počet - 2023
Aktivita 2.1.1.4: Vybudovanie detského parku s exteriérovým ihriskom	2022 až 2022	Obec Muráň	50 000 €	Počet - 2022
Aktivita 2.1.1.5: Podpora celoživotného vzdelávania pomocou internetu	2023 až 2025	Obec Muráň	13 000 €	Počet účastníkov - 2025

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Akčný plán pre oblasť 3.1 Odpadové hospodárstvo				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 3.1.1: Separovanie odpadu				
Aktivita 3.1.1.1: Podpora	2021 až	Obec Muráň	3 000 €	Počet - 2022

Akčný plán pre oblasť 3.1 Odpadové hospodárstvo				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
a motivácia k separácii tuhého odpadu	2022			
Aktivita 3.1.1.2: Likvidácia biologicky rozložiteľného odpadu	2021 až 2021	Obec Muráň	20 000 €	Počet kompostovísk - 2021

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

Akčný plán pre oblasť 3.2 Ochrana prostredia				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
Opatrenie 3.2.1: Údržba verejných priestorov				
Aktivita 3.2.1.1: Zníženie prašnosti miestnych komunikácií v obci Muráň (multifukčné vozidlo)	2022 až 2022	Obec Muráň	180 000 €	Počet - 2022
Opatrenie 3.2.2: Úspora prevádzkových nákladov				
Aktivita 3.2.2.1: Používanie energeticky úsporných zdrojov v obecných budovách	2022 až 2024	Obec Muráň	750 000 €	Počet - 2024
Opatrenie 3.2.3: Neznečisťovanie prírody				
Aktivita 3.2.3.1: Podpora projektov environmentálnej	2021 až 2025	Obec Muráň	3 000 €	Počet - 2025

Akčný plán pre oblasť 3.2 Ochrana prostredia				
Opatrenie, aktivita	**Termín (rok)**	**Zodpovedný**	**Financovanie**	**Ukazovateľ výstupu**
osvety-prednášky, aktivity v prírode				

▲ Návrat na hierarchickú štruktúru

5.2 MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) je živý dokument. V záujme efektívneho a koordinovaného postupu by mali byť jednotlivé navrhované projekty z rozvojovej stratégie (Formulár č. S 1 - Hierarchia strategických cieľov) pravidelne kontrolované a vyhodnocované (odporúča sa v intervale 6 – 12 mesiacov, podľa uváženia). Monitoring stratégie v súlade s navrhovanou organizačnou štruktúrou je zabezpečovaný na dvoch základných úrovniach. Prvou je získavanie a prvotné spracovanie informácií z terénu.

Na jednej strane je potrebné sledovať realizované a pripravované aktivity, na druhej strane ukazovatele pôsobenia a dopadov implementácie PHRSR na život obyvateľov v obci a jej celkový rozvoj. Tieto úlohy môžu zabezpečovať iba pracovníci aktívni priamo v teréne. Odporúča sa zabezpečiť systém (skupinu pracovníkov, aktivistov) spolupracujúcich na tejto úlohe. K zabezpečeniu monitoringu je potrebné spracovať systém kritérií, ukazovateľov a metodiku monitoringu tak, aby bolo možné reálne vyhodnocovať prebiehajúce procesy. Druhou úrovňou je odborné vyhodnocovanie informácií a sledovanie plnenia cieľov a priorít. Monitorovanie plnenia PHRSR bude stálym a dlhodobým procesom, zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov. Jeho cieľom bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení, zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie. Monitorovanie plnenia PHRSR bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHRSR
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení
- vyhodnotenie dopadov aktivít na obec a jej rozvoj

Uvedené činnosti, uskutočnené v procese monitorovania, umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Tento proces znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Cieľom monitorovania, ktoré by malo byť vykonávané pracovnými skupinami, bude zabezpečiť konzistentné, pravdivé a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne (merateľné) ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období. Spôsob práce pracovnej skupiny, uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie, vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach obecného zastupiteľstva, resp. komisie pre rozvoj obce.

Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy. Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a taktiež po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

Základné monitorovacie ukazovatele plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja:

- počet pripravených investičných aktivít

- počet zrealizovaných investičných aktivít
- objem zrealizovaných investičných aktivít
- objem získaných prostriedkov z externých zdrojov
- objem aktivizovaných vnútorných zdrojov
- miera zapojenia obyvateľov a ostatných aktérov do aktivít PHRSR
- miera skvalitnenia poskytovaných služieb v riešenom území
- počet a rozsah poskytovaných služieb v riešenom území
- miera zvýšenia kvality a pripravenosti ľudských kapacít v riešenom území
- miera zvýšenia návštevnosti riešeného územia
- miera zviditeľnenia sa riešeného územia v regióne, v SR a EÚ
- počet a kvalita zrealizovaných občianskych aktivít
- miera skvalitnenia života obyvateľov riešeného územia

FORMULÁR Č. R 5 - PLÁN HODNOTENIA A MONITOROVANIA

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Dlhodobé, vopred naplánované a hĺbkové. Jeho súčasťou by mali byť diskusie a konzultácie o naplnených a nenaplnených cieľoch. Dátum (rok), kedy sa má vykonať prvý krát, si určí samospráva riešeného územia sama.	Zistenie stavu dokumentu k reálnemu stavu riešeného územia, čo sa naplnilo a čo nenaplnilo, riešenia príp. vzniknutých problémov a pod. Periodicita, resp. pravidelné opakovanie, je vhodná raz ročne.
Operatívne hodnotenie	Vykonáva sa pravidelnejšie a častejšie, je založené na krátkodobej báze. Dátum (mesiac a rok), kedy sa má vykonať prvý krát, si určí samospráva riešeného	Hodnotia sa jednotlivé aspekty PHRSR, najmä realizácia jednotlivých projektov a ich vplyv na samotné riešené územie. Vykonáva sa ideálne viac krát ročne (min.

Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
	územia sama.	2-krát).
Tematické hodnotenie časti PHRSR	Realizuje sa na konkrétnu časť dokumentu (obvykle strategickú), v rámci ktorej sa identifikujú možné problémy. Dátum (mesiac a rok), kedy sa má vykonať prvý krát, si určí samospráva riešeného územia sama.	Hodnotí sa vybraná časť dokumentu alebo konkrétny projektový zámer, napr. v prípade, keď je považovaný za rizikovú, čo vyplýva z predchádzajúcej monitorovacej správy. Periodicitu si určí samospráva riešeného územia sama.
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Ad hoc, alebo tzv. hodnotenie „za horúca“, sa vykonáva podľa aktuálnej potreby, ak si to vyžiada situácia (napr. vznikne nečakaný problém). Nie je vopred stanovené, kedy sa má realizovať prvý krát.	Vykonáva sa podľa aktuálnej potreby, ktorá vznikla nečakaným odklonením sa od stanovených cieľov, plánovaných hodnôt alebo pri návrhu zmeny obsahovej štruktúry dokumentu. Nepravidelná periodicita, podľa potreby.
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	Podobne ako mimoriadne hodnotenie, len sa určí, či je zamerané na vybranú časť, alebo celý dokument. Nie je vopred stanovené, kedy sa má realizovať prvý krát.	Vykonáva sa na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov, príp. na základe protokolu Národného kontrolného úradu SR. Nepravidelná periodicita, podľa potreby.

FORMULÁR Č. R 6 - KOMUNIKAČNÝ PLÁN PRE FÁZU REALIZÁCIE PHRSR

Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
4/2021	obecný úrad	poslanci	rokovanie	návrh rozpočtu k vybraným projektom PHRSR	rozpočet obce na rok 2021	finálny rozpočet k vybraným projektom

FINANČNÁ ČASŤ

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje indikatívny finančný plán na celé obdobie realizácie PHRSR, model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti partnerov v území, hodnotiacu tabuľku pre výber projektov a výnosovo-nákladovú analýzu.

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh sa bude prihliiadať na ich dôležitosť a dopad hospodársky, envimentálny a sociálny na rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky, v rámci vlastných kapacít samosprávy, ale mnohé zase vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektmi.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a aktivít PHRSR sú:

- vlastné zdroje, rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- financie z Národných projektov,
- štrukturálne fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry,
- a iné.

Indikatívny sumár nákladov na realizáciu plánovaných aktivít :

Oblasť	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	SPOLU
Hospodárska	265 000	400 000	340 000	290 000	240 000	1 535 000 €
Sociálna	60 000	110 000	235 000	64 000	64 000	533 000 €
Enviromentálna	22 600	431 600	250 600	250 600	600	956 000 €

ZÁVER

7.1 ZHRNUTIE DOSIAHNUTÝCH VÝSLEDKOV

FORMULÁR Č. Z 1 - SCHVÁLENIE PHRSR

Schválenie PHRSR	
Dokument	**Názov:** Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Muráň na roky 2021 - 2025 Štruktúra: 1. **Úvod** – základná charakteristika a význam spracovania dokumentu. 2. **Analytická časť** – analýza riešeného územia v 3 kľúčových oblastiach (socioekonomickej, územno-technickej a prírodno-environmentálnej). 3. **Strategická časť** – určuje hlavné ciele, priority a opatrenia potrebné pre ďalší rozvoj riešeného územia, pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky, v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja územia. 4. **Programová časť** – definuje strategické prioritné rozvojové oblasti riešeného územia a určuje zoznam opatrení, potrebných na zabezpečenie realizácie tohto dokumentu. 5. **Realizačná časť** – je zameraná na popis inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia a obsahuje informácia o monitorovaní a hodnotení, ktoré je potrebné pravidelne realizovať. Okrem toho táto časť obsahuje Akčný plán rozvoja obce/mesta (Formulár R 6). 6. **Finančná časť** – obsahuje finančnú časť, ktorá definuje zabezpečenie jednotlivých aktivít a opatrení, zdroje financovania a organizačnú stránku realizácie PHRSR 7. **Záver** – obsahuje informácie o schválení dokumentu.

Schválenie PHRSR	
Spracovanie	**Forma spracovania:** prostredníctvom webovej aplikácie E-PRO **Obdobie spracovania:** 09/2020 - 03/2021 **Riadiaci tím:** Ing. Roman Goldschmidt , starosta obce Muráň **Externá odborná spolupráca:** PROROZVOJ, s. r. o., poskytovateľ a prevádzkovateľ webovej aplikácie E-PRO **Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou:** prieskum verejnej mienky formou Dotazníka **Náklady na spracovanie:** suma za licenciu oprávňujúcu používať webovú aplikáciu E-PRO na vytvorenie tohto dokumentu
Prerokovanie	**Prerokovanie v orgánoch samosprávy:** kedy prebehlo (deň/ mesiac/rok), kto sa zúčastnili (výbory, komisie, rada) **Verejné pripomienkovanie:** kedy prebiehalo (deň/mesiac/rok)
Schválenie	**Návrh na uznesenie zastupiteľstva:** Na prijatie uznesenia obecného zastupiteľstva je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných poslancov; na prijatie nariadenia je potrebný súhlas trojpätinovej väčšiny prítomných poslancov. Nariadenie a uznesenie obecného zastupiteľstva podpisuje starosta najneskôr do 10 dní od ich schválenia obecným zastupiteľstvom.